

WEKERLE UJRA MINISZTERELNÖK LESZ

ORIASI ÉLELMISZERHIÁNY VAN AUSZTRIÁBAN.

A KORMÁNY ERŐSZAKKAL VESZI EL A NÉPTŐL, MIT KORÁBBAN MEGHAGYOTT NEKIK.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

WASHINGTON. — A monarchiának mai élelmiszerhiányát egy hivatalos távirat a következőképpen írja le:

Hogy Ausztria az élelmiszerek tekintetében milyen oriaszi bajokkal küzd, bizonyítja egy hivatalos rendelet, a melyet a kormány a napokban adott ki. Ez a rendelet elmondja, hogy az a készlet, amit az oláhországi termés adott, most már teljesen elfogyott s hogy Ukrajnából csak hét hét múlva lehet valami gabonaszállítmányra számítani. Ilyen körülmények között a kormány kényszerítve van, hogy elkobozza a néptől azt a gabona és zöldségkészletet is, a mit saját fogyasztásukra meghagytak náluk.

A kormány maga is aggódik, hogy a parasztnép ezt a rendeletet nem fogja valami szívesen fogadni s hogy esetleg súlyos következményei is lesznek neki. A rendelet elmondja, hogy a kormány Ausztriában van azzal, hogy ez a rendelet nagyon erős és szinte jogtalanul szigorú, de reméli, hogy a nép hazafias szempontból fogja nézni a dolgot és nem gódit akadályokat a kormány útjába és szívesen meghozzák azt az áldozatot, a mit az ország érdekében kíván tölük.

Ukrajnában a német és osztrák katonai hatóságok intézkedései olyan tulzók és fölháborítóak, hogy a nép erőszakkal is ellenáll a holmija elvételének. Nem egy helyen lázadásba törtek ki és a hol kevesebb számú katoná volt, azokat elfogták és lefegyverezték. Akárhányszor összeháptak a parasztok a katonákkal és vérontás lett a következménye.

Bécsből írják, hogy az egyik munkáslap márciusban vezető helyen foglalkozott a monarchia élelmiszerhiányával, a melyet igen sötétnek írt le s annak a nézetének adott kifejezést, hogy Oroszországból nem igen fog a monarchia gabonát szerezni három hónapra belül.

A népmilliók életének nyomorúsága és szájalomraméltó elviselhetetlensége — írja az újság — most már elérte a tetőpontját. Most már minden baj összefog a nép ellen. Most már minden hivatalos hanyagságnak, kötelességmulasztásnak, nemtörődömségnek a gyümölcsei teljes nagyságukban mutatkoznak. Az agyagsárga kukorica kenyér inkább mondható valami élesztőnélküli, kemény, összezáradt, lapos kalácsnak, mint kenyérnek. A nép liszt adagját leszállították. A krumpli elfogyott, főzélékfele pedig nincs. A tej alig elég arra, hogy a gyermekek kapjanak valamit belőle. A zsiradékfelelőknél szintén azt beszélük, hogy hamarosan le fogják szállítani az adagot megint. Csak a földirtásoknak és a parasztnak van élelmiszerük. Most, hogy a kormány az élelmiszer szétosztásának a módját olyan nagyszerűen megoldotta már, nincs más hátra.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

AMSTERDAM. — Berlinből érkező hírek szerint a német hatóságok 250 ezer márká birságot róttak ki Moszkva városára, a miért a hatóságok megengedték azt a tüntétést, a melyben a nép az ellen tiltakozott, hogy Cholm városa az új ukrainai köztársaságé legyen. A munkások és katonák tanácsa elrendelte, hogy május első napja országos ünnep legyen. A moszkvai kormány azon a napon szemlélet fog tartani az egész hadsereg fölött.

Próbálkozott Tisza is a kormányalakítással, de nem sikerült. — Sztérényi József is kísérletezett. — Magyarország még mindig függetlenebb a németektől, mint Ausztria.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

Az utolsó hetekben a magyarországi politikai élet meg lehetőségen élénk volt. Czernin gróf külügyminiszter bukása volt az oka nagyon valószínűleg annak is, hogy a Wekerle kormányt kellett mondani. Burián báró külügyminiszteré-ge semmi egyebet nem jelent, mint Tisza és a németbarát párt uralomra jutását és a magyar kormány nem akarta, hogy ezek az emberek diktálnak neki.

Hogy Burián nyeregbe emelése a német császár és Tisza műve, legjobban az a hír bizonyítja, hogy Wekerle utódjául azonnal Tisza emlegették és a dolg annyira komoly volt, hogy az ország munkássága már nagy politikai tüntetéseket is rendezett. Tisza kinevezése ellen. Április 22-én az egész budapesti munkásság sztrájkolt, hogy tiltakozzék a Tisza kinevezése ellen s mint a rövid hírek mondják, ez a sztrájk is igen fontos esemény volt. A munkások rengeteg tömegekben ösztönöztek az utcára, hogy a népjökö el- lésége, Tisza ellen tüntessen. Mint mondják, több mint 250 ezer munkás jött össze a tüntető menetekben a fővárosból és a környékről. Budapestnek két pontján tartottak a szónok politikai beszédeket a nép előtt. A nép nagy lelkesedéssel

fogadta el a terjedelmes határozati javaslatot, a melyet azonban a cenzor nem engedett maga egészében közzétenni az újságokban. A határozati javaslat híven tükrözi vissza a munkástömegek mélyeségei ekkeskedését és izgatottságát. Kimondták, hogy a Tisza kormány ellen, ha megalkulna, minden elképzelhető eszközzel küzdni fognak csak azt az egy célt fogják ismerni, hogy megbuktassák azt a kormányt, a mely egyáltalában nem akarja azt, hogy a nép nagy tömegeinek kívánságai is teljesüljenek. Kimondták, hogy a Tisza elleni küzdelemben, ha kell, még olyan eszközöket is alkalmazni fognak, a melyek a törvénybe ütköznek.

Magyarországot és a magyar népet legújabbban azzal vádolják, hogy mintegy ki akarja irtani a lengyel fajt. Ezt a következtetést abból vonják le, hogy a hírek szerint a magyarországi fegyveres harcokban nagyon rosszul bántanak a foglyokkal, de a lengyelekkel különösen. A lengyelek a bastyaházi foglytáborban vannak nagyobb számmal s a foglyoknak onnan irt levelelei szinte hihetetlen kegyetlen bánásmódról számolnak be. A foglyok valóságilag éhenhalással küzdenek. A köztük levő ragályos betegeket otthagyták és nagy is kezelik. Ugy látszik,

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

Rómából írják, hogy Magyarországon, de általában az egész Monarchiában is, a szláv kértés mindig veszedelmesebb arág nyokat ölt. Magyarországon a helyzet meglehetősen aggasztó, mert mint ezt a római hír mondja, számos vidéken kiszabadult, megszökött szláv hadifoglyok bandái garázdálkodnak és a védtelen vidékek teljeseleg katonák elé tudnak, ez a hír maga elég volna, hogy lázadás keletkezzen a katonák között. Rendkívül sok az olyan eset, hogy a halottnak gondolt katonák csak fogságba esett, de feleségre övegynek gondolván magat, újra férjhez ment. Ezekből az esetekből nagyon sok véres gyilkosság és családi dráma fejlődik ki.

Maga Szurmay tábornok, a magyar honvédelmi miniszter mondotta el az Est című lap tudósítójának, hogy ő maga is fél ezeknek az embereknek a visszatérésétől, mert az eddig visszatérték már nagyon sok bajt csináltak. Ezért léptették életbe azt a rendszert, a melyről a Híradóban már említettünk, hogy minden visszatért hadifoglyot tizennégy hétre keresztül szigorú megfigyelés alatt tartanak, még pedig egészségügyi és politikai szempont miatt. A visszatérteket ennyi ideig nem engedik ki a kaszárnyákból, mert tisztába állomásra azonban német katonák jönni politikai főfogásával és a hazafisságával. Az a tizennégy hét a kormány

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

szempontjából arra jó, hogy a visszatért ember elfelejtse az Oroszországban szerzett nézeteket, továbbá úgy azallat a házából eltávolítsanak minden idegent, hogy mikor hazatér, rendben legyen minden. Ausztriában hasonlóképpen áll a dolog a visszatért hadifoglyokkal. Ott is igen hűvösen fogadják őket, mert nagyon sok esetben kiderült, hogy a katonák forradalmi eszméket próbáltak terjeszteni ismerőseik és barátai között. A monarchiában erősen tartja magát az a hír, hogy maga az osztrák császár is beleegyezett már, hogy a szlávok önkormányzati jogokat kapjanak. Az Ausztriában élő nem szláv nép között ezek a hírek igen nagy elkeseredést okoznak. Grácban például, a hol a lakosság ve gyes, a német származásúak hogy inkább kiirtanak minden egyes szlávot, de azt nem fogják megengedni, hogy önkormányzatuk legyen a monarchia határain belül. Ez az ellenszenv már nagyon terjed a hadsereg katonái között is. Több ízben előfordult már, hogy a katonák össze is verekedtek s mánt mondják, majd nem mindig a németek kezdték a vérengzést. Nem régen történt, hogy a krajnai vadászok egy zászlóalj vonaton az olasz front felé tartott. A katonák a maguk szláv énekeit fújták menet közben, az egyik állomásra azonban német katonák érkeztek, akik felühdötek a tizennégy hét a kormány

FOCH VALÓSZÍNŰLEG FÖLADJA YPREST.

A NÉMETEK UJABB, RETTENETES EREJŰ TÁMADÁSRA KÉSZÜLNEK. — LASSAN HALADNAK ELŐRE.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

WASHINGTON. — Az Európából érkező hivatalos hírek szerint a szövetségesek erősen tartják a maguk harcvonalait. Makacs védekezésük mindenestre bátorító hatással van az otthon maradt népre is. A jelek azt mutatják, hogy nemcsak emberekben erősödnek a védekező seregek, hanem ágyukban és hadiszerekekben is. Bizonyos jelek azt mutatják, hogy a németek egy újabb oriaszi támadásra készülnek, és pedig nem oly kis területen, mint a mostani, hanem igen hosszú vonalon, azzal a szándékkal, hogy minden harctéren visszasszorítsák az angolokat és franciákat. Az előkészület azonban igen lassan fejlődik ki, már pedig minden napi késedelem oriaszi előnyöket az a szövetségeseknek. Más szavakkal kifejezve: az idő határozottan a szövetségesek pártján dolgozik.

Senki sem tagadhatja és nem is tagadja, hogy a Kemmel hegylánc elvesztése igen súlyos csapás volt a szövetségeseknek. A németeknek ezt a sikerét egyáltalában nem lehet kicsinyelni. Rengeteg küzdelemben a ponti támadásokba került a fontos hely elfoglalása, de sikerült mégis. A franciák haláltmevegő bátorsággal védtek a hegyláncot. A legtöbbben ott haltak meg a hegylánc védelmében. Hogy a németeké lett a győzelem, annak tulajdonítható, hogy oriaszilag tulnyomó erővel támadtak s bizonyára rengeteg ágyú is összpontosítottak azon a kis helyen. És mivel olyan rengeteg árat fizettek érte, bizonyosra vehetjük, hogy ők is késhegyig védeni fogják a hegyláncot mindenféle ellentámadással szemben. A nyugati fronton azonban ma már nem az emberanyag a legfőbb és legfontosabb tényező. A szövetségesek nagyszerűen harcolnak, de úgy látszik, hogy nemcsak az elegendő ember hiányzik, hanem valami más is. Az azonban nem fogja befolyásolni a háború végét. A meddig a szövetségesek így tudnak védekezni a nagy erők támadásokkal szemben, mint az elmúlt néhány nap alatt, a németek aligha mehetnek tovább Ameinsnél, vagy a flandriai front mostani vonalánál. Jelenleg azonban már úgy Ypres, mint Amiens a német ágyuk tüzeinek vannak kitéve. Ypres a németek akkor sörpök el a maguk nagy ágyúival, a mikor nekik tetszik, de hasonló helyzetben van Amiens is, hiszen mindössze kilenc mérföldszőr köveket hajigáltak a vonatra, majd verekedés lett belőle. A németek megtámadták a szlávokat és az altiztek ahelelyt, hogy csillapították volna, még biztatták őket. A szlávokat végre lefegyverezték és az egyik helyőrségre kísérték. Így írja le a dolgot a Slovenski Narod című újság, hozzáteve, hogy mivel az ilyesmi majdnem naponta előfordul, a szláv lakosság ekkeseredése is nőttön nő.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

HÁGA. — Bécsben rendezés megalkult az a párt, a mely egyenesen azért verődött össze, hogy a császár ellen dolgozzék. Az új pártban nagyon sok a rendkívül előkelő és tekintélyes ember és mánás, különösen azok, a kik benőso emberei voltak az elhalt Ferenc Józsefnek. Az új párt vezetőinek legfőbb érve a császár ellen való tömörülésre az, hogy a császár tulságosan a feleségre befolyása alatt áll, aki pedig nem érzi át azokat a kötelességeket, a melyekkel a monarchiának tartozik. Dr. Sylder osztrák miniszterelnök már másodsor adta be lemondását hivataláról, mert állítása szerint tarthatatlan a helyzete a kormányának.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

AMIT AZ OSZTRÁK IS MEGSOKAL.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

LONDON. — Az az egy bizonyos, írja a bécsi Arbeiter Zeitung, hogy nem fogjuk távob túrni, hogy osztrák vér ömlőjék csak azért, hogy Németország megtarthassa azokat a területeket, a melyeket elfoglalt. Az újság általánosságban kifogásolja Németországnak a magatartását azért, mert rendezés magához csatolta Livonia és Esthonia orosz tartományokat és megkérdi, hogy vajjon érvényben van-e még az a békeszerződés, a melyet a központiak Brest Litovskban kötöttek az oroszokkal? Németország eljárása azt fogja eredményezni, hogy Oroszország azzal az új háborút fog kezdeni ellene, mihelyt csak elég ereje lesz hozzá. De ez aztán teljesen a Németország ügye lesz.

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

(True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

Fizessen elő a MAGYAR HIRADÓRA, előfizetési ára egy évre \$1.50.

vevő a drák annyi kincset? Lopak, tui van... De ugyan kitől lopta volna? Hát kinek hiányza- nak tegnap óta kincsek? Aztán volt is itt anyyi valakinek! A fél zsebéből kifizethette volna a leg- gazdagabb erdélyi urat! Mind jobban-jobban nagyitva szállongott a hír,

jobb és halványabb, a nemzet is elavult. Az új, hogy még rosszabb történt vele: mindig volt egy mostoha apja Bécsben. Laci tehát egyenesen Pestnek tartott. Epen ki esténként nézegetni a Dunapartira, ha nem piros- like meg az ég Lengyelország felől... Mindenki hitte, hogy piroslami fog,

S etől a naptól kezdve oriaszi tömegek jartak ki esténként nézegetni a Dunapartira, ha nem piros- like meg az ég Lengyelország felől... Mindenki hitte, hogy piroslami fog,

A HALADÁS ÉS HANYATLÁS KORA A VERHOVAY EGYLETNÉL.

Mit mutat a Verhovay Egylet története? — Szenvedélyesség és rövidlátás. — A hivatalos lapság válsága.

A Verhovay Segély Egylet 32 éves multjában érdekes jelenség, hogy mielőtt az igazi fejlődés ideje elérkezett, az egylet a szétmállás, a megsemmisülés előtt állott. Az egyletnek meg kellett járni a Golgotát, hogy megvesse egy anyagilag és erkölcsileg jobb időszakra nek az alapját.

A Verhovay Segély Egylet 22 éven keresztül tengődött-lengődött s már az 1908-ban Pittsburghban megtartott konvenció alkalmával eljutott arra a pontra, hogy komolyan lehetett tartani a tönkremenésétől. Sokan vagyunk, akik visszaemlékszünk erre a konvencióra. Milyen felfordulás, zűrzavar, fejtelenség uralkodott minden téren. Könyvezetéről szó sem lehetett. A konvenció által kiküldött számvizsgáló bizottság vezette be a könyvekbe a kiadásokat és bevételeket. Az egylet bankban elhelyezett pénze a pénztárnok feleségének nevében állott s a néhány ezer dollárt kitevő összegre egy csomó kifizetetlen haláleset jutott.

Az egylet józan és értelmes tagjai valóságilag megdöbbentek a tapasztalatok felett s az egylet élére minden tekintetben megfelelő, kipróbált becsületességű embereket állítottak. S mintha csak varázsvesszővel érintették volna meg a korhadttá vált, ósdi szokásokat és intézkedéseket, az új vezetők alatt egyszerre és hatalmas lépésekkel indult meg a haladás. Mint az üstökös hágtott fel az amerikai magyarság egyleti életének története. Az egyletnek 1908-ban néhány ezer tagja s 29 ezer dollár adóssága volt. Egy évtized után a tagok száma közel 25 ezer volt s a főpénztár és fiókok vagyona közel állt a fél millió dollárhoz. Olyan magaslatra jutott az egylet, mint eddig egyetlen más intézményünk sem, taglétszámot és vagyonosodást tekintve. Ezt a tiz esztendő a Verhovay Segély Egylet életében méltán nevezhetjük a "haladás korának."

Mivel azonban azt tartja a magyar közmondás, hogy a sok a jóból is megárt, az egylet kitünően megszervezett és ritka szakértelemmel dolgozó vezetőségének menni kellett. Az 1917 október havában tartott Pittsburghi konvenció örökre nevezetes lesz az egylet életében két szempontból: szenvedélyesség és rövidlátás szempontjából. A szenvedélyesség az az körlevelek ébresztették fel és fokozták izzóvá, melyeket egyes fiókok küldözgettek a többi fiókokhoz. A rövidlátást pedig egy Garai Gerő nevű falusi papocskára szolgáltatta. Ennek a rövidlátásnak a nyomában máris súlyos következmények fakadtak. Ott tartunk ma, egy félesztendővel a konvenció után, hogy — sajnálatosul ugyan — de megállapíthatjuk azt, hogy a Verhovay Segély Egylet életében bekövetkezett a visszafejlődés, a hanyatlás korszaka. Csak egyetlen adatot említünk ezen szomorú megállapításhoz és ez az, hogy ez év első három hónapjában 629 tag hagyta ott a Verhovay Egyletet. Nem szólnunk semmit a felfüggesztett tagokról, kiknek száma ezrekre megy.

Rámutattunk arra már többször lapunk hasábjain és pedig szigorú tárgyilagossággal, minden személyeskedéstől menten, hogy az állapotoknak eme gyors változásában, a visszafejlődésnek ezen előidézésében a fent említett Garai Gerőnek jelentékeny része van. Mi nem mondjuk azt, hogy Garai Gerő abszolút rosszszeműséggel dolgozott. De igenis elkövetett két súlyos hibát. Az egyik az, hogy a konvenció előtti főtisztikar által sok fáradsággal, szorgalommal és utánjárással kidolgozott Alapszabálytervezetet még csak arra sem méltatta, hogy az új alapszabályok tárgyalási alapjául elfogadják. Vagyis nyíltan és kifejezetten azon álláspont-ra helyezkedett, hogy az egyletet tíz év óta vezető s a konvencióra gondosan elkészült főtisztikarnak a munkája még arra sem érdemes, hogy abba bárki is bepillantson, hogy azt a kezébe vegye s az abban rejlő alapelveket az egylet javára értékesítse. Vagyis Garai Gerő nyíltan azoknak a pártjára állott, a kik "Feszítsd meg" et kiáltottak a főtisztikarra azért, mert az az egyedül helyes és üdvös rendszernek, a korszerinti befizetésnek a rendszerét fektette le ebben a becses és értékes tervezetben. Garai Gerő szerkesztő akart lenni s ezen állást csakis úgy látta biztosítottnak, ha azon pártot tudja maga mögött, a mely a konvenció többségben látszott lenni.

Ezen tette által Garai Gerő valóban a népszerűség csillogó kontósát ölhette magára s az alapszabályok tárgyalásánál mögötte állott egy olyan többség, mely kész volt tüzőn-vízen követni, hiszen tudhatták, hogy a korszerinti befizetés rendszerét nem tette magáévá az alapszabály kidolgozó bizottság előadója és tervezője, Garai Gerő. Nem is csálódott Garai Gerőben. A Garai Gerő javaslatában az állott, hogy az eddig fizetett \$150-re rá kell dobni egy kvódrát és a dolog rendben van. Viharos helyeslés támadt erre a javaslatra, mely nagy többséggel keresztül ment s öröm sugárzott Garai arcán, midőn a főtisztikar tagjaira tekintett. Mintha azt mondta volna: Látjátok, milyen könnyedén legyűrlek benneteket. A néphangulat keresése vezette Garait az alapszabály többi pontjainak megalkotásánál is és az egyleti élet terén jártas emberek ezt mondják, hogy az új alapszabályok még a régihez képest is nagy visszaesést mutatnak. Azon intézkedés behozatalával, hogy az új tag csupán a 4-ik évtelével jogos az ezer dollár haláleseti díjra, a fejlődést megakasztották, mert hiszen az új tag első évben csupán 200, második évben 300 és a 3-ik és 4-ik évben csupán 400 dollár haláleseti díjat kaphat és csak ezután jogos az egyezer dollárra. A haláleseti díjhoz arányitva a havi tagsági díj magas az első négy évben, az utána következő években pedig alacsony és ez az aránytalanság magyarázza meg, hogy olyan kevés az új tagok száma. Viszont vannak olyan tagok nagy

számmal, a kik határozottan hívei a korszerinti befizetési rendszernek, a kik az egylet jövőjét csak ezáltal látják biztosítva és ezek kezdik most ott hagyni az egyletet nagyobb arányokban.

Mi nem hisszük, nem hihetjük, hogy Garai Gerő meggyőződésből ajánlotta a Verhovay konvención a korszerinti befizetés gondolatának elvetését. Elvégre Mt. Carmel nincs a világnak olyan távoleső helyén, a hová a tudomány világossága ne juthatna el. Ha valaki vállalkozik egy 25 ezer tagot számláló egylet lapszabályainak kidolgozására s értékes munkát akar végezni, annak tanulmány tárgyává kell tenni az egyleti életet, úgy az amerikai nagy egyleteket, mint az amerikai magyar egyletek multját, fejlődését, jellemző sajátosságait, stb. Ezt tette a volt főtisztikar s ezt kellett volna tenni Garai Gerőnek s ha ezt tette volna, két tény nem kerülhetett volna el a figyelmét. Az egyik az, hogy sok ezer tagot számláló és milliányi vagyonnal rendelkező amerikai egyletek kártyavárként omlanak össze, ha csökönnyesen ragaszkodnak az elavult, elkorhadott befizetési rendszerhez. A másik pedig az, hogy egyes államoknak a törvényhozása egyenesen kötelességévé teszi a területükön működő egyleteknek, hogy csupán a korszerinti befizetés alapján működhetnek. Ilyen törvények vannak életben New York, Ohio, Michigan, stb. államokban. Ilyen törvényjavaslat fekszik Pennsylvania állam törvényhozása előtt. Bizonyára magasabb érdekek és szempontok vezették ezen államok törvényhozó testületeit, midőn ezeket a törvényeket megalkották s bizonyos, hogy az egyletbe tömörülőknek akartak nagyobb biztonságot nyújtani. Nem hallottak ilyesmiről Mt. Carmelen?

De nezzük csak meg, hogy az amerikai magyarság egyleti életében hogyan vált be a korszerinti befizetés? Az Amerikai Magyar Református Egyesületnél már évek hosszú sora óta érvényben van a korszerinti befizetés rendszere. Azok az alapok, melyek ezen egyletünk nyugszik, olyanok mint a kristályos víz, mely a hegyszakadékból bugyog le s a mely mindig friss, kellemes, zamatos. Az egylet életében nincs soha forrongás, zavargás, mert az alapok jók, kipróbáltak. Ezt azonban nagyobb arányokban csak az utóbbi időben kezdte észrevenni az amerikai magyarság, a midőn rájött arra a megdönthetetlen igazságra, hogy a legbiztosabb és legjobb a korszerinti befizetés rendszere. A Református Egyesület február havában száz, március havában pedig 104 új taggal szaporodott és bizonyos, hogy a fejlődés folyton nagyobb lesz, ha nagyobb nyilvánosságot biztosít magának az egylet.

Ott van az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség, az általánosan bridgepointi Szövetség név alatt ismert nagy egyletünk. A lomtárba való ócska alapszabályok és intézkedések a bukás szélére dobták az egyletet. Az 1915-iki clevelandi konvencióról mindenki azzal a gondolattal távozott, hogy az egyletet a lezuhanás útjában megállítani, visszatartoztatni nem lehet. S a korszerinti befizetés rendszere és meghonosítása másfél elteltével mégis segített rajta. Megrázkódott az egylet, megszínylette a mult-összes mulasztásait, de megállott a helyén, talpra állt s bár sok tagot veszített, de megnyitotta a jövő, a haladás, az emelkedés útja, melyet az ósdi intézményekhez való makacs ragaszkodás elzárta előtte. A bridgepointi Szövetség kétségkívül jó egylet ma és biztos egylet. S azt a nagyon értékes munkát, mely az egyletet kiemelte a megsemmisülésből s a helyes utra terítette: egyetlen ember vitte véghez. Méltó helyet is fog elfoglalni az amerikai magyarság egyleti életének történetében.

S mi történik majd a Verhovay egylettel? Nincs kétség benne, hogy a Verhovay Segély Egylet ki fog gázolni szerencsésen abból a válságból, a melybe most jutott. Kigázol majd a korszerinti befizetés rendszerének behozatalával. Ez az eredmény mi lesz? Az, hogy az egyleti tagok, három évvel lesznek idősebbek és így mindnyájuknak többet kell majd fizetni, egész a halálukig. Ezt el lehetett volna a legutóbbi konvención kerülni, ha meghonosítják a korszerinti befizetést.

Nem tudjuk, gondolt-e erre Garai Gerő, vagy nála csupán a szerkesztői állás elnyerése volt a fő? Tény az, hogy Garai Gerő kikívánczolt a Mt. Carmeli szénporos vidékről a levegőre, a napfényre s e mellett okosan akart lebonyolítani egy jó üzletet. Azt mondják, hogy ez az ember pár esztendővel ezelőtt ott hagyta a papi állását és groszeri üzletet nyitott, hogy a benne felhalmozódott üzleti szellemnek érvényesülést szerezzen. Az üzleti talentuma akkor csodót vallost s Garai visszatért oda, a hol tót és magyar predikációkon kívül nem kívánczolt tőle egyebet. A Verhovayakkal azonban sokkal jobb üzletet kötött, mint a fűszer üzlet megvásárlásával. Elérte azt, hogy levegőre jutott s a Verhovayak pénzén vigan és élénken handabandázhat abban a vérszegény szellemi termékben, mely "Verhovayak Lapja" címet visel.

Hogy a hivatalos lapság terén is végig kell szenvedni az egyletnek a megpróbáltatás idejét, az ma már kétségtelen. Ki kell inni a keserű poharat, mielőtt az egylet tagjai olyan lapot kapnak, mint a melyet pénzükhöz várhatnak. Azok az újságpéldányok ugyanis, melyeket négy hónap óta küldözget ki Garai Gerő, olyan értéktelenek, tartalmatlanok, semmitmondók, hogy a Verhovay tagok szegyenkezve veszik a kezükbe. A Verhovay Egylet az úgynevezett kalauz rendszert unta meg halálisan s azért akart önálló lapot, hogy ettől az értelmetlen, hülye rendszertől megszabaduljon. És ma mit kap Garai szerkesztőtől havonta? Négy oldalon kalauzt, két oldalon függesztett és törölt tagokat, egy oldalon hűség ligát, azután hirdetések. Hát megér ez az újságnak csufolt valami 12 száma 50 centet évente? S mit érdemel a szerkesztője az összehatás, értelem nélküli szerkesztés miatt?

Nincs ma magyar lap Amerikában, mely oly alacsony színvonalon állana, mint a Garai szerkesztésében megjelenő "Verhovayak Lapja" s a mely annyira értéktelen volna. És milyen multja van ezen lap alapításának! Ezt a rövid, de viharos multat akarjuk mi az amerikai magyarsággal megismertetni. Nem azért, mintha mi akarnánk a lap szerkesztője lenni (e felől nyugodt lehet Garai Gerő), de igenis azért, hogy ezen úgy szerencsés megoldást nyerjen és a Verhovay tagok megkapják azt, a mi őket jogosan megilleti.

Nemcsak hazafias kötelesség, de a józan ész is megköveteli, hogy minden magyar a lehető legrövidebb időn belül az

AMERIKAI MAGYAR: HÜSÉG-LIGA

tagja legyen. Az Amerikai Magyar Hűség Liga arra van hivatva, hogy a HÍVATALOS AMERIKA ELŐTT az amerikai magyarság hűségének, odaadásának, érzelmeinek hű tükrét mutassa be.

A magyar becsület megkívánja, hogy ne csak emlegessük, de be is bizonyítsuk halánkat ez ország iránt, a mely oly kivételes helyet biztosított a magyarság számára.

Lépjön be az Amerikai Magyar Hűség-Ligába még ma és legyen gondja rá, hogy minden rokon a, ismerőse s jóbarátja is tagok sorába álljon.

Az alanti szelvényt töltsé ki, vágja le s egy dollár kíséretében küldje el a következő címre:

THE AMERICAN HUNGARIAN LOYALTY LEAGUE
123 EAST 23rd ST., NEW YORK CITY.

Kelt 1918.

Ezennel tagnak jelentkezem az Amerikai Magyar Hűség-Ligába és tagsági díj fejében ide mellékelek egy dollárt. Tudomásul veszem, hogy ez az Egy Dollár nem évi tagsági díj, hanem egyszeres és mindenkorra a Liga tagjává tesz, valamint személyazonosságát igazolvány gyanánt szerepel és a mely az Egyesült Államok iránt való hűségemet bizonyítja.

Név
Város
Állam
Utca vagy Box

Legközelebbi lapszámunkban azon kérdéssel fogunk foglalkozni: **Miért készül tót nyomdában a Verhovayak Lapja?**

MEGSERÜLT MAGYAR BÁNYÁSZ.

Tóth László Daisytowni bányász a Pittsburghi kórházban fekszik.

DAISYTOWN, PA. — A Magyar Híradó daisytowni képviselője, Tóth László, aki hírt szorított adni azon eseményekről, melyek a magyarok között történnének ezen a bányapénzen: most olyan körülmények közé került, hogy ő róla kell hírt adnunk. Tóth László ugyanis megsebesült a bányában. Április 16-án történt, hogy a megladott

kárét lejjebb akarta bocsátani Tóth László, mivel azonban a brék nem jól működött, a kár a jobb lábát bokán felül oda szorította egy nagy köhöz. Szerencsére többen segítségére siettek Tóth Lászlónak, akit azután kiszabadítottak veszedelmes helyzetéből.

A kompanya orvosa kezelte Tóth Lászlót néhány napon keresztül, mivel azonban nem tudta megállapítani, hogy nem történe-e csonttörés, beszállította Pittsburgh egyik kórházába, a hol annyi ideig maradt Tóth László, míg felépül sérüléséből. Hiszük, hogy ez rövidesen be következik.

BIMBÓHULLÁS.

DUQUESNE, PA. — Mely gyász költözött a Zemplén megye bodrogmezői származású Stilleha István hajlékába, mert alig egy néhány hetes, István nevű fiukat ragadtá el a szülői körből a kérielhetlen halál. Temetése folyó hó 23-ikán a Hamilton, utcán levő Szűz Mária Oltalma gör. katolikus tem plomban folyt le, a kis koporsót virág erők halmaza vette körül. A temetési szertartást az egyház lelkésze Papp Sándor magyar görög katolikus lelkész végezte s elbucszuttatta a koporsónál álló szomorodott szülőtől, testvérétől és a temetés megjellett nagy számu rokonságtól. A kis halottat a szt. József temetőbe helyezték örök nyugalomra.

13 Cents

A legfinomabb minőségű török és egyiptomi cigaretták készítői a világon.

JULISKÁM, LEKEM...
ÉS HELMÁR — LEHET
ENNÉL JOBB?

Kitünő minőség.

HAZLE tudósítónk Verhovay ponti titkát e hó kor temetése hűlés köv dőgyulad 17-én dél ban, alig des után, nyának v tesitettek ba utazo talán a re, de ma megérkez val megsz ve dobog gely Eg ga ép e gyűléseit István e dolható kök dőze len óriás Gábor testét ba száli ládi siri lé helye A holt órákor ba, bán véreken kik iga tük ezt gyar le riákban nagyon te Ame hazát j kicsi kó jót mi szét m lomból küzdött szág b melte s gyönyö tei a s sokkal na egy tet. — Isten bölcsel szent Gáb Szécsk dának nosa nia sz kezése lésező minde koszor a mel Koszov szülők család ládjá, család Egylet minde lelkés János la Gá rol, S ja és nek r volt egyhá telést kath. tatta tól, t ni ró ték o ja, C porla Az bor fítar je, n lóság szery felet tová gorl Mar bars A leán és ki a ság tonl öröl virá nag

MAGYAR HIRADÓ
 Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
 TARKANYI BÉLA.
 Telephone, Bell phone: Hazel 466 R.
 4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

HUNGARIAN HERALD
 THE LARGEST HUNGARIAN WEEKLY IN UNITED STATES.
 ISSUED EVERY THURSDAY.
 Subscription rate one year \$1.50.

Editor and Publisher:
 R. T. TARKANYI.
 Telephone, Bell phone: Hazel 466 R.
 4805 SECOND AVENUE, PITTSBURGH, PA.

Entered as Second Class Matter May 4, 1909 at the Post Office at Pittsburgh, Pa. under the Act of March 3, 1879.

AZ ANARKISTÁK MEGBÜNTETÉSE.

Hogy azon 16 személy ellen, akik R. P. Prager, Collinsville, Ill. bányász megincselésében résztvettek elfogatósi parancsot bocsátottak ki, azt igazolja, hogy a gyilkosság elkövetőire talán büntetés vár s teljes igazságot fognak szolgáltatni. Látni fogjuk, hogy vajjon a hatóságok valóban komolyan foglalkoznak-e ezen kérdéssel s vajjon meg akarják-e mutatni, hogy gyilkosságot nem lehet elkövetni a hazafiság leple alatt. Az idézés egyik érdekessége az, hogy négy rendőr ellen is irányult törvényszegés miatt, a miért nem védtek meg az áldozatot a gyilkos tömegetől. Kétségtelen, az országra szégyenhez való lincselések száma nagyon lepadna, ha a rendőrök, sheriffek és más tisztviselők egy kis erélyességet árulnának el s határozott állást foglalnának el azon anarkisták ellen, a kik a törvényt sajátkezűleg hajtják végre. "A szorongólyó fuvallata" elég a tömeg szétszórására, mondotta Napoleon s ezen megállapítás fényesen bevált Páris utcáin. Ha a lincselések megtörténte előtt csak egy kis erélyességet és határozottságot tanúsítanak a hatóságok emberei, úgy el lehetne harítani a gyilkosságot, mert nem szabad elfelejteni, hogy a gyávköböl alakult lincselőknek együttvéve nincs annyi bátorságuk, mint egy erős, bátor embernek.

A későbbi fejlemények azt mutatták, hogy a collinsvillei lincselőknek még azon hazafias hangzatására sincs joguk, mely némely esetben fennállott. Ők megölték áldozatukat nem azért, mivel az illojális nyilatkozatot tett, hanem azon nézeteltérések miatt, mely közötté és azok között támadt, a kik a munkásnép vezetőinek adták ki magukat. Az utóbbi időben sok gaztetet követtek el a szabadság és hazafiság nevében. Az igaz, hogy a hazafiságnak nincs szüksége arra, hogy a törvények és rendeletek mellőzésével jussanak érvényre. Amint mondtuk, ezek az álhazafiak tulajdonképpen anarkisták, mivel ők nem akarnak törvényt ismerni. Ezek az emberek valahányszor egy büntetést elkövetnek, mindig azokat a nefes elveket hangoztatják, melyek miatt az Egyesült Államok háborúba ment.

(Pittsburgh Chronicle Telegraph.)

AZ ÉLET NÉMETORSZÁGBAN SOHASEM VOLT IRIGYLÉSREMÉLTÓ.

Bizonyos, hogy mindig a német nép volt az, amely a legnagyobb reklámot tudta magának csinálni. A féligazságok vagy az egészen nem igaz dolgokat is egy nép sem tudta az igazságnak olyan ruhájába öltöztetni, mint a németek. Németországban azok voltak a legügyesebb sajtóügynökei, akik már hosszú ideje az Egyesült Államokban éltek. Különös, hogy egyes emberek, legyenek azok akár németek, akár más nemzetek leszármazottjai, annál nagyobb ragaszkodással viselkednek a nemzetük iránt, minél távolabbi az összeköttetés, a melyben vele állanak.

Azok az emberek, akik sohasem éltek külföldön vagy nem dolgoztak idegen országokban, vagy azok akik egy országból hosszú idő előtt elszakadtak, azok természetesen nem is rendelkeznek elegendő tapasztalattal s elhihetnek mindent, ami éppen nekik tetszik. Egyes dolgokat a legnagyobb mértékben nagyítani tudnak és viszont fontos dolgokat lekicsinyelhetnek, amint éppen a kedvük tartja. Az ilyen emberek előtt az idegen ország nem mint tapasztalati, hanem mint képzeleti dolog jelenik meg.

Igy voltak azokkal az emberekkel is, akik Németországot minden intézményével együtt valóságban bálványozták, s akik ebben az elferdített mivoltában akarták megismertetni az amerikai néppel. S minél kevesebb biztos dolgot tudtak ezek az emberek, a saját képzeletük annál többet toldott hozzá. Meg kell adni, hogy Németország valóban rendelkezik néhány rendkívül tetszetős intézménnyel, úgy politikai mint társadalmi téren, mint például a parlament, vagy a szólás és sajtószabadság, vagy a földmivelők kölcsönének az intézménye, vagy az agkori nyugdíj, vagy a munkátlanságra való biztosítás, a baleseti kártérítés, a balesetek megakadályozása, a modern munkáslakások és így tovább.

Ezeknek a tetszetős, de csak látszatra kiváló intézményeknek nagy része volt abban, hogy az Amerikában élő németek olyan túlzott lelkesedéssel és elismeréssel gondolkodtak Németországról. Hogy azonban ezeknek a nagyon szép intézményeknek csak a külső héja, vagy a neve olyan csábítóan tökéletes, de a lényege nagyon is távol áll attól, azt a következő néhány adat is bizonyítja.

A szénbányászok átlagos keresete például az 1907-ik esztendőben fejenként 334 dollár volt az egész esztendőre, a sóbányák munkásai átlag 309 dollárt kerestek, a

rézbányászok 271 dollárt, a vas bányászok pedig 266 dollárt egy teljes esztendőre.

A munkaképtelen vagy rokkant munkások átlagos évi nyugdíja 46 dollár 51 cent, amiből tehát egy hétre egy dollárnál is kevesebb esik. A beteg munkások segélye alig volt több: 48 dollár 45 cent egy esztendőre, a miből még mindig nem esik még egy dollár sem egy hétre. Az előregedett munkások sokat emlegetett nyugdíja pedig csak 39 dollár 75 cent egy évre, tehát éppen 76 cent esik belőle minden hétre. Hogy aztán napi 15 cent jövedelemmel, amiből ha csak enni akar háromszor, úgy öt cent jut minden étkezésre, hogy a lakásról és ruházódásról ne is beszéljünk — hogy ennyi pénzzel az az előregedett munkás hogyan tudja elkerülni a szegényházat, azt bajos elképzelni.

De ezek a nyugdíjazott munkások semmit sem panaszkodhatnak, ha a maguk évi járulékait az özvegyekével hasonlítják össze: Az özvegyek évi segélye átlag 18 dollár 49 cent, vagyis körülbelül 35 cent egy hétre vagy hat cent egy napra, amiből két-két cent jut reggelire, ebédre és vacsorára. Az özvegyek átlagos betegsegélye egy évre 18 dollár 59 cent, az árváké 19 dollár hét cent. És mindez egy olyan országban, a hol már akkor is egy felnőtt embernek legalább 140—155 dollárra volt szüksége, hogy az éhenhalástól és a megfagyástól megmentsse magát.

A háború kitöréseig a legképzettebb német munkások 56—60 órát dolgoztak hetenként. 1908-ban a heti munka órák száma 10—12 százalékkal magasabb volt Németországban mint Angliában és 14—34 százalékkal magasabb, mint az Egyesült Államokban.

A rendkívül alacsony munkabéreknek az volt a következménye, hogy a női és gyermekmunkát sokkal nagyobb mértékben alkalmazták ott, mint Amerikában vagy Angliában. A háború kitörése előtt, a mióta a női munka mindenütt sokkal általánosabb lett, több mint hétézer nő és több mint 51 ezer gyermek dolgozott a német sóbányákban. A berlini családoknak több mint fele egyszobás lakásokban él. Németország sohasem volt a munkásnép paradicsoma.

Svájc között. Hollandiában az összekapásra a homok szállítás adta meg az okot, Svájccal meg a szén keresztül szállítása miatt szölköztak össze; az egyik újság fenyegetőleg írja, hogy a svájciakkal meg kell elgondolkozni azzal a szénrel, amit a németek küldenek nekik, mert, mint az újság mondja, vannak a németeknek olyan szomszédai is, akikre a németek többet számíthatnak, mint Svájcra. Ezek az országok természetesen Hollandia és Dánia.

Figyelemztetik a svájciakat, hogy jobb lesz, ha egy kicsit barátságosabb magatartást tanúsítanak a németekkel szemben. A németek leginkább élelmiszereket akarnak Svájctól és azt követelik, hogy sokkal többet adjanak, mint a mennyit eddig szoktak adni.

A NYOLCADIK NÉMET HADIKÖLCSÖN SIKERE.

WASHINGTON. — Németország most fejezte be a nyolcadik hadikölcsön megajánlását, ami idejét és mozgalmat nem kevesebb mint háromszor 461 millió márkával zárta le. Ugyanakkor mult el az amerikai harmadik hadikölcsön megajánlásának ideje és az amerikai nép összeadott 1371 millió dollárt, vagyis valamivel többet, mint felét annak a 3000 millió dollárnak, a mit mint legkisebb összeget akar gyűjteni.

Az amerikai nép eddig, az első, második és harmadik hadikölcsönökbe egy év alatt 7179 millió dollárt adott össze, míg a német nép három és fél év alatt 20 ezer 800 millió dollárt adott a nemzet céljaira.

A német hadikölcsönök adatai a lehető legpontosabbak, itt állították össze Amerikában. A hátralevő idő alatt az amerikai népek legkevesebb 1629 millió dollárt kell összeadni, hogy a hadikölcsön összege kijöjjön. Mindennap legalább 135 millió dollárt kell megajánlani az amerikai népeknek. Az eddigi gyűjtés eredménye átlag 114 millió dollár volt naponta.

KÉT MILLIÓ EMBER A NÉMETEK VESZTESÉGE.

AMSTERDAM. — A birodalmi gyűlés egyik képviselőjének hivatalos jelentése szerint a német hadseregek a háború folyamán eddig két millió embert veszítettek el. A sebesültek közül 750 ezer úgy fölépült, hogy vissza mehetett a frontra, 629 ezer ember azonban alkalmatlanná lett a szolgálatra. Ezek között van 70 ezer olyan ember, aki teljesen nyomorékká lett. A mai napig ezen adatok szerint a háború összesen 98 ezer német férfit tett örökös nyomorékká.

YPRES NAGY VESZÉDELEMBEN FOROG.

LONDON. — A Dranoutre és az Ypres-Comines csatorna közötti alig nyolc mérföld hosszú hadvonalon a németek kilenc hadosztály emberrel támadnak, a miben legalább 125 ezer ember van. Ennek a rengeteg erőnek sikerült elfoglalni az úgynevezett Kemmel hegylányt, Kemmel községet, attól más fél mérföldre Dranoutre falut és St. Eloi, mely onnan három mérföldnyire van. De a csatornának mindkét oldalán is előre haladtak.

A rettenetes harc még mindig teljes erővel folyik, a németek Kemmeltől Lorere felé nyomulnak elő. A franciák ellentámadások intéznek az ellenség ellen.

Az angol katonai szakértők beismertik, hogy a németeknek ez az új előnyomulása igen nagy veszedelemet jelent a szövetségeseknek. A Kemmel hegy lánc elvesztése valószínűvé teszi azt is, hogy magát Yprest is ki kell üríteni és el kell hagyni a szövetségeseknek. A hegylanc 464 láb magas és Yprestől hat mérföldnyire van.

A BOLSHEVIKI KORMÁNY MOST MÁR NÉMETELLENEK.

LONDON. Az orosz kormány hivatalos lapjaiban határozottan észre lehet venni, hogy azok megint a szövetségesek, de különösen Amerika felé hajlanak. Eddig németbarátok voltak, de most már az angol, de mindenképp az amerikai barátságot lehet kiolvasni belőlük.

Trotzky még mindig határozottan a legerősebb és leghatalmasabb ember a bolshevikiek között, aki már gyűjti maga köré azokat, a kikre komolyan lehet számítani. Trotzky magatartása általában mindig több aggodalmat okoz a németeknek. Szemmel láthatólag hajlandó arra, hogy az orosz hadsereg új jái szervezésében az angolok, de általában a szövetségesek segítségét igénybe vegye.

Oroszországban még mindig van nem kevesebb mint négy párt, a melyek semmiképpen sem tudnak megegyezni, mert a pártzempontokat mindenütt fölébe helyezik az ország érdekében.

JAPÁN MÉG TÖBB KATONÁT KÜLD SZIBÉRIÁBA.

LONDON. — Mivel a szibériai Vladivosztkóban a japánellenes hangulat egyre erősödik, és a tüntetések is egyre szaporodnak, Japán szükségesnek látja, hogy ott levő csapatait újabbakkal megerősítse.

Tokiói jelentések szerint a japánok helyzete Vladivosztkóban igen komoly, de azért a japán kormány azt hiszi, hogy nem lesz belőle nemzetközi bonyodalom. A németek politikai ügynökei még most is nagy tevékenységet fejtenek ki az egész Szibériában és szítják a gyűlöletet az egyszerű népből

A VEHOVAY SEGÉLY EGYLET.

A LEGNAGYOBB, LEGERŐSEBB MAGYAR EGYLET.

Vagyona meghaladja az egynegyed millió dollárt.

Tagjainak száma 25 ezer.

Tagja lehet minden keresztény magyar férfi és nő 18—45 éves korig.

Beállási díj mérsékelt. Tagsági díj havonta 1.75.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

fizet tagjainak betegség esetén 6 dollárt, két héten tuli napokra is fizet betegsegélyt, folyton beteg tagjainak 2 évig nyújt teljes segélyt.

Csonkulási díj címén fizet 200—400 dollárig. Haláleseti díj címén fizet az egylethez eltiltott évek arányában \$200—1000-ig terjedő összeget. Baleset következtében történt halál esetén fizet egy éven belől 500 dollárt, egy éven tul \$1000-t.

TAGJA-E MÁR E LEGNAGYOBB EGYLETNEK?

Ha nem, lépjen be azonnal, biztosítsa önmagát és családját

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLETNÉL.

Uj fiókok az Egyesült Államok bármely vidékén az ügyvezető tisztikar jóváhagyása mellett 12 taggal alakíthatók.

Bővebb felvilágosítást készítséggel ad

GÁBOR ISTVÁN, ü. v. titkár,

Room 809-811 Markle Bank Bldg., Hazleton, Pa.

minden idegen és különösen minden amerikai ellen, akár mit is mond Wilson elnök az oroszok iránt érzett barátságáról. Az értelmesebb nép azonban együtt működik az angolokkal és japánokkal, hogy a rendet föl tudják tartani. Mielőtt azonban az angol és japán csapatok oda érkeztek volna, a hatalmat teljesen a bolshevik csapatok ragadták magukhoz.

Washingtonban nem igen aggnak a szibériai események fölött, mert azt hiszik, hogy a gyenge állapotban lévő szibériai vasuton a tudatlan vasuti alkalmazottak nem lesznek képesek úgy sem Oroszországba vinni azt a hadiszeret, ami Vladivosztkóban van fölhalmozva s aminek a védelmére ment oda a japán. Azt hiszik, hogy maga a szibériai nép sem engedné meg ezeknek az anyagoknak az elvitelét, mert sok élelmiszer is van benne s a szibériai nép az éhhalálnak volna kitéve, ha elvinnék. A holmik nagyrésze különben is Japánból származott és valószínű, hogy a japánok egyáltalában nem lesznek hajlandók megengedni azt, hogy elvigyék onnan, különösen most, hogy azok az orosz államkötvények, a melyekkel fizettek értük, a bolshevik kormány intézkedése folytán értéktelenné váltak.

FÖLTÁMAD A CÁRI URALOM.

WASHINGTON. — Finnországban az a hír tartja magát igen erősen, hogy Németország vezetői mindenképpen meg akarják valósítani azt a régi tervüket, hogy Oroszországban újra visszaállítsák a cári uralmat, sőt már tényleg vissza is helyezték volna a trónra a volt cár 12 éves fiát, Alexis herceget.

UTAZÓ KÉPVISELŐINK.

Pennsylvania államban:
 Buval Sándor ur.
 Kovács T. György ur.
 Takács András ur.

HELYI KÉPVISELŐINK:

Adena, O. Kuthy Vince ur.
 Akron, O. Jerabek Lajos ur.
 Barnesboro, Pa. Szalonaty János ur.
 Chicago, Ill. Ifj. Görömbey György ur.
 Dayton, Pa. Tóth László ur.
 Filbert, W. Va. Szabó Gyula ur.
 és Greskó István ur.

Homestead, Pa. Kardos József ur.
 Latrobe, Pa. Felketo János ur.
 Duquesne, Pa. Kocsis István ur.
 Sapos Menyhért ur. U. Szabó András ur.
 és Toboz Dániel ur.

McKeessport, Pa. Barillo András ur.
 The Plains, O. Ujj Sándor ur.
 Phoenixville, Pa. Szegedy A. Gyula ur.
 Pittsburgh, Pa. Perlicky Péter ur.
 Pittsburgh, Pa. Nedbalak Ferenc ur.

A W

Mult szá...
 hogy a nag...
 mely a w...
 nál mindi...
 szedelmek...
 most már...
 tett magán...
 Az állam...
 lönösen Ch...
 ról mindi...
 nek. Ezen...
 bányászve...
 tartozik, a...
 bizonytalan...
 ni. A lezá...
 pontosan...
 kerestet né...
 zonytalan...
 országok...
 mert napo...
 venezer to...
 kerül ki a...
 rendes mu...
 ben.

Előfordu...
 nyak csak...
 egy napra...
 nek a szá...
 szorosára...
 a bányák...
 hatók legy...
 zott megá...
 monti ker...
 alább 1500...
 A bány...
 szeseten...
 és kesern...
 ók elsős...
 ségeit és...
 megnehez...
 napság, a...
 ban olyan...
 ka és a...
 pénzeket...
 serti tuda...
 bányászna...
 akarnának...
 gyobb sz...
 S épen e...
 minden r...
 nak a sz...
 danak b...
 hogy soh...
 lájták.

A bán...
 rozott el...
 nagyon h...
 lem, hogy...
 azok a...
 az állapo...
 ják érez...
 hogy tal...
 Cseppet...
 hogy szé...
 ipar és...
 kellőképe...
 vezetett...
 keznek...
 amint tu...
 hetnek...
 panaszol...
 szagos...
 vosslát...
 megvei...
 ták a m...
 vasutak...
 sebb, m...
 nak elm...
 mögött.

Bizon...
 ruk ne...
 West V...
 tein a l...
 ut a leg...
 uttól a...
 ségletek...
 hogy m...
 ja, egy...
 genő k...
 azért...
 ügyben...
 zást ta...
 azonban...
 lett, ho...
 ugyan...
 napi 70

KIS HIRDETESEK

Keresztetés, ellátást nyer vagy keres, talált vagy elvesztett tárgyak, alkalmazást nyer (háztartási vagy magánalkalmazott), munkát keres, motorozott szoba, eladó butor s háztartási cikk, husz szög 1-szer 25c., 3-szor 60c., 6-szor \$1.00, husz szög felül minden szó minden megjelenés után 1 cent.

Feltűnő betűkből szedett hirdetések agátóra 10 cent, 14 agátór fér el egy ícsben.

Fekete betűkből szedett hirdetések a fenti ár kétszerese számítatik.

Eladás, házak vagy lakások berbeadása, biztosítás, szülésznő, keresztelési, eljegyzési értesítések, közszó nyilatkozatok, gyászjelentések, levelezés, házassági ajánlat, manikűr, társat keres, eladó föld, vagy ház, csere, oktatás, vendéglői vagy szalonhirdetés husz szög 1-szer 50c., 3-szor \$1.25, 6-szor \$2.00, husz szög felül minden szó minden megjelenés után 2 cent.

Feltűnő betűkből szedett hirdetések agátóra 15 cent, 14 agátór fér el egy ícsben.

Feltűnő betűkből szedett hirdetésekért a fenti ár kétszerese számítatik.

Egyleti és egyházi hirdetés ára két cent szavankint. Legkisebb hirdetés ára 25c.

Feltűnő betűkből szedett hirdetések agátóra 10 cent, 14 agátór fér el egy ícsben.

Fekete betűkből szedett hirdetésekért a fenti ár kétszerese számítatik.

Bankár és hajógyógyászok, pénzügy, gyógyszerészek s orvosok hirdetései, munkáskeresés gyárakba és bányákba, munkaközvetítés, ingatlan, telepités, szesz italok nagyban, gyárak, szabadalmak husz szög 1-szer 70c., 3-szor \$2.00, 6-szor \$3.00, husz szög felül minden szó minden megjelenés után 3 cent.

NEOVITA HA AZ IDEGZETE GYENGE, ha idegben, benuromlásban, álmatlanságban szenved; ha memóriája, szívdozása, fejfájása, szédülése, gerincfájása, alvajáris, vérszegénység gyötrik; ha a havi tisztulás szabálytalan és rendetlen az életváltozásnál, ha sapadt és gyöngye, a szemek fénytelenek avagy sötét, harikákál körülvéve; ha rosszkedvet, izgatott, feledékeny, ok nélkül csüggedt, az erőhatálya letámaszt, rendelje meg ma a valódi LAZARUS

NEOVITA erősítő ideg-szert, mely új erőt és életkedvet ad PERFIKÁNK és NŐKNEK EGYÁRÁNT. Ha nem tudja megküzdeni a gyengeséggel az eredeti LAZARUS NEOVITÁ kizárólagos jogát használja és ne más másolatot vegyen. Utánvétele nem küldik. Egy üveg ára \$1.25, 3 üveg \$3.00. Gyógyászati és gyógyszerészeti LAZARUS MEDICINE CO., Philadelphia, Pa.

PRASCÁK JÁNOS A Greenfieldi Magyar Szalons. A népszerűség tanúja. 4014 SECOND AVENUE. Tisztelettel értesítom pittsburghi nevümet, hogy az új tavaszi és nyári ruhák munkáinak megkezdését, - a színteremben megkezdésük, - a nagyüzemi szűrtfogásait kéri.

PERÉNYI GYÖRGY, EGYSZEMÉLYI MAGYAR SZABÓ. 516 HEISEL ST., HOMESTEAD, PA.

FRANK SOLTÉSZ RESTAURANTJA 540 Second Ave., Pittsburgh, Pa. A pittsburghi és vidéki magyarság kedvence találkozási helye. - A magyarság szíves pártfogását kéri.

ORO REGI TUDÓS SZERZETEK előírásán szerit készült a SOROL és a tapasztalat behozonyította, hogy ez egy kitűnő szor, mindenféle gyomorfájás, bélgyulladás, fejfájás, szédülés, hányás, és sok minden más betegség ellen. Ugyanaz a lényegesen készíti, amely a régi és híres házi szert, a Pain-Expeller is készíti. - Okos ember általánosan tart ezekben egy üveggel, a házában. - Ára 25c. és 60c. Minden gyógyszerészertárból kapható vagy a gyárosnál: P. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York.

HUGYCSÓ bántalmánál gyógyulást talál 24 ÓRA alatt. Minden kapszula a nevezett vízzel. Vigyázzon az utánozatra.

SANTAL MIDY INJECTION BROU Az igazi gyógyszer. Gyors-Hatásos-Sikeres. FÉRFIJÁK ÉLLEN. Minden gyógyszerészertárból.

Ne feledje a Providence Jewelry Co. ékszerait megtekinteni PROWIDENCE JEWELRY CO. Ékszer Nagyáruháza, 805 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

OLCSÓ SZÉN. A legjobb darabos szén West Homestead, Glenwood, Hazelwood és Scotch-Bottomba szállítva, 18 és 20 cent bushelje, Szalkay Sándor, Box 61, Hays, Pa. (25, m2, 9.)

CUKORRÉPA MUNKÁSOK KERESTETNEK.

A mi korábbi cukorrépa munkásaink és mindazok, akik óhajtanak cukorrépa telepen dolgozni, a most jövő nyárran, találkoznak velem az alábbi helyen és időben.

Pittsburgh, Pa. Steigerwald József borbély üzletében, 4262 Second Ave., május 5-ikén, vasárnap délután 2 órakor.

Jöjjenek el minél többen ide és hozzák barataikat is magukkal. Ingven lakás, szállítás és akoronkint 20, 22 és 24 dollár.

Tisztelettel tudatjuk egyszeres mind azt, hogy ez lesz az utolsó gyűlésünk, mivel a jövő hét folyamán már elszállítjuk a munkásokat. Ne késelkedjen tehát senki, hanem jöjjen a vasárnapi gyűlésünkre, hogy nem csupán a munka, hanem az elutasítás körülményeivel is megismerkedhessen. Jöjjenek minél nagyobb számban.

MICHIGAN SUGAR COMPANY Saginaw, Michigan.

KERESTETÉS. Kiss Lajos Szabolcs megye, T-dobi illetőségű sógoromat keresem, kiról utóljára novemberben hallottam; halálomom szerint Detroit, Mich.-vidéken van. Kérem őt, vagy a kik holétéről tudnak, hogy az alábbi címen tudassák velem, Szuhay Dániel, Rfd. 2, Box 75, Cambridge, Ohio, U. S. A. (25, m2, 9.)

ÁLLANDÓ MUNKA. Keresetek két magyar leány földszinti és emeleti házi munkára. Egyszerű főzést kell tudni. A legjobb fizetés. Cim 6616 Dalzell Place, Telephone 1890 Highland.

KÉSZPÉNZT FIZETUNK az Ön Liberty Bond-jáért. Jöjjen a Penn Building 309 számú szobájába, a Penn Ave., 706 száma alatt. Nyitva délelőtt 9-től este 8-ig.

KERESTETNEK TURN DOWNS, Pitt hands, Skelpers és napszámok a Lapweld Boiler Tube Furnace számára. Jelentkezni Monongahela Tube Company, Wilson, Pa. A Pennsylvania Railroad Monongahelai szakaszán.

Ha Pittsburghba jön, keresse fel MARTONOSI BÁLINTOT 516 Second Ave., Pittsburgh, Pa. a hol magyar könyvtár, tiszta szobák és igaz magyar vendégszeretet fogadja. (apr. 4.)

14-16 éves magyar leányt keresek, aki a házimunkánál segítene. 127 Johnston Ave., Hazelwood, Pittsburgh, Pa.

\$1,500 86 ezer; 3000 épületek, olaj, szén és fák; 3 mérföldnyire. Ut árjegyzék ingyen, 100 írást először. A FARMEREK FELVÁSÁRÁK MENTVE A KATONAI BEHÍVÁSTÓL MOST. Reed and Co. BEAVER FALLS, PENNA. 18, 25, m2, 9.

ELADÓ INGATLANOK. GARY, IND. ban eladó kedvező feltételek mellett hat 25x125 és két 25x90 nagyságú lot a város kellős közepén. Kész minden városi munkája. Villamos mellett.

ALIQUIPPA-ban, Pittsburghtól 20 mérföldre, a Jones Laughlin gyár mellett 24 szobás ház, mely 7 családnak elegendős és \$84.00 havi bért hoz. eladó. Bolt van benne. Mindkét eladás fél vételár lefizetése mellett.

Bővebbet a kiadóhivatalban. Ha bármikor el akar adni vagy venni ingatlan, ha biztosítani akarja magát, ha házat akar kivenni, ha pénzt akar kölcsön, forduljon bizalommal BIRBA JÁNOS-HOZ 409 S. Second St., Duquesne, Pa. P. & A. Phone 152-B.

A LEGUJABB MAGYARORSZÁGI HIREK.

A NYOMORGÓ ÁLLAMHIVATALNOKOK. — A KIRÁLY SEM BIZTATJA ÖKET. — A TUDÓBAJOK RÉMES ELTERJÉSE. — BÉKÉTANÁCS KOZÁSOK AMERIKÁVAL TIJÉSE. — A SZÁZKORONÁS LIBAMÁJ, ÉS A HÁROMSZÁZKORONÁS LIBA.

A nagyon szórványosan érkező amerikai hírek legújabbban azt újságolják el, hogy a magyar állami hivatalnokok küldöttsége megjelent Károly király előtt, azzal a céllal, hogy volt az amerikai kormány megörz ország feje előtt panaszolják el bajait. A király valószínűleg Budapesten volt és fogadta is a küldöttséget, a magy az ország összes állami hivatalnokait képviselve. A küldöttség előadta a királynak a hivatalnokok bajait. Igaz, hogy valami kis fizetésemelést kaptak, de ez távolról sem elégséges ahhoz, hogy az iszonyú drágaságban meg tudjanak élni belőle. Kérelmük az, hogy az állam lássa el őket ruhával, szappannal, cipővel és hússal, mert ha nem úgy lesz, képtelen lesznek jól végezni azt a nehéz munkát, amit a mostani nehéz világban, a mikor ők is sokkal kevesebben vannak, el kell végezni.

A király meghallgatta a küldöttség szónokát és kijelentette hogy meg fogja vizsgálni maga is az állapotokat, de amit nyomorgó hivatalnokai kar legjobban várt, az ígéretet ugyanis, hogy eleget is tesz a kívánásoknak, arról a király egyetlen szót sem szólt. S ahogy az állapotok manapság állanak Magyarországon, sajnos, a hivatalnokok küldöttségjárásának aligha lesz valami eredménye.

A másik nagyon szomorú hír, hogy a tudóbajok rémesen terjednek mindenfelé az egész országban s különösen a tudógyuladásban van igen sok áldozata. Jelenleg legalább 400.000 ember tudógyuladásban súlyos beteg, akik közül 250 ezret sem miféle munkára sem lehet használni, mert képtelen dolgozni. Mióta a háború kitört, a rendes évi átlagon felül 8000-el több ember halt meg évente tudógyuladásban.

A rettenetes baj természetesen csak a szegény nép között szedi a maga áldozatait, mert mint a vizsgálatok is kiderítették, legfőbb oka az volt, hogy a szegény nincstelen nép túlszűfolt és egészségtelen lakásokban lakik. Állítólag intézkedtek már, hogy ezek az állapotok megszűnjenek, de hogy hogyan, arról nem tudunk semmit. Bizni azonban nem tudunk benne, hogy az elszomorított állapotok jobbra forduljanak, különösen most, amikor a nép mindig kevesebbet eszik, mindig rosszabb táplálékhoz jut és általában testi és lelki szenvedései mindig fokozódnak.

Mint az egyik hír mondta, már eddig is mintegy 36 ezer magyar nő van a hadseregben alkalmazva, de mivel az emberanyag mindig kevesebb és a harcetek mindig több katonát követelnek a hadvezetőség úgy iparkodik, hogy minden olyan hadseregi munkát, amit a nők is tudnak végezni, nők is végezzék és így a férfiak folszabulván, rendes katonai szolgálatot végezhesenek. A legújabb jelszó tehát az, hogy minél több nő lépjen a hadseregbe.

Hogy a drágaság egyáltalában nem akar csökkenni a valamikor tejjel mézzel folyó Magyarországon, érdekesen bizonyítja az a hír, a mely elmondja, hogy a budapesti piacon egy kétfontos libamájért manapság kerek száz koronát fizetnek és a liba többi részének az ára nem kevesebb, mint 300 korona. Ha a hír teljesen így felel meg a valóságnak, könnyen elgondolhatjuk, hogy a többi élelmiszerek tekintetében is milyen lehet a helyzet.

Arról is hallunk valamit, hogy a monarchia maga közelédek az Egyesült Államokhoz van, hogy ezzel is bizonyoságot

tesz az amerikaiak előtt arról, hogy a magyar mindig ismeri kötelességét azokkal szemben, a kik vele jót cselekszenek.

Az istentisztelet keretében keresztelte meg lelkész Szó Antal és Tomori Ilona leányát Mária névre. Keresztstüléi voltak Mándy Árpád és neje Berec Mária.

Bimbóhullás. Csizsar György és neje Sirolman Anna leánya Anna rövid betegség után a halálnak áldozata lett. Temetése nagy részvét mellett a mult vasárnap folyt le. A szertartást egy a házánál, mint a temetőben az esperes-lelkész végezte.

DONORA, PA. — Még fel sincs avatva a donori magyar református templom, már is hallottani szertartást kellett benne tartanunk. Az első halott, akit innen kísérték ki szeretői a temetőbe Hagymási Györgyné, szül. Kovács Rozália, aki hosszúsas betegség után, miután férjével 25 évet élt boldog házasságban, április 22-ikén fejezte be áldott életét. Előtte való szombatban az Ur betöltötte lelké kívánságát. Elt az urvasorával s miután vasárnap a gyűlést környöze is felszállt az Urhoz: elkészülve engedett a hívó szónak s lelkét átadta a teremtőnek. A koporsó mellett ott állottk szeretői: özvegye, leánya Erzsébet férjével Csongovai Andrásnak és Hagymási Erzsébetnek a leányát. Így váltakozik a családi életben az öröm és szomorúság.

A NÉMET NÉP SOKALJA AZ ÁLDZATOT. LONDON. — Az egyik tekintélyes német újságban egy kapitány meglepő ösztönesség-irja le, hogy az egész országban milyen szertelenül kedvetlen és nyomott a hangulat a most folyó pfenziva óriási veszteségei miatt. A kapitány a cikkben a Kemmel hegylanc elfoglalásával próbálja a népet megvigasztalni.

Elsorolja a cikk azokat a híreket, a melyek az offenziva veszteségeiről az egész országban keringenek. Mindegyik ilyen hír azzal kezdődik, hogy: a birodalmi gyűlésen ezt meg ezt mondták s azzal folytatják, hogy az offenziva veszteségei irtozatosak, maga az offenziva már megállott és a szövetségesek sokkal erősebbek, mint az a német hadvezetőség gondolta. A németek nem folytatják az előnyomulást, mert nem áll elég jó a rendelkezésük re. Ypres előtt az egész vidék egy óriási tó és ezért járhatat-

lan. Amiens és Páris között az egész ut alá van aknázva, amit minden pillanatban fölrobbant-hatnak.

A nép már végkép kezdi elveszteni a türelmét, mondja a kapitány cikke. A hadügymiszter a beszédekre válaszul, valamint ilyesfélet mondott: Nem is szükséges mondani, hogy az ilyen offenziva nagy veszteségekkel jár, a mi veszteségeink a front egyik pontján különösen nagyon súlyosak voltak. Sok ezredben a tiszteknek kétharmada elveszett. Az egyik képviselő ennek a válasznak nyomán azt mondotta a választóknak, hogy a német veszteségek oly nagyok voltak, hogy egyedül emiatt kellett az offenzivát abbanhagyni.

TÁRGYALÁSOK BUKARESTBEN. (True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on MAY 2, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

AMSTERDAM. — Burián báró monarchiai és Kuhlman német külügymiszterek Bukarestbe utaztak, hogy ott fontos tanácskozásokat tartsanak Ferdinánd oláh királylyal. Újra végig fogják tárgyalni az oláhokkal kötött békeszerződést és a besszarabiai kérdést, a mely igen nagy fontosságu Románia szempontjából.

FARM ELADÁS. Farm, Pittsburghtól hét mérföldre, az országát mentében levő 14 és fél akre területű, termő gyümölcsfákkal, szőlővel, termő állatokkal, szőlővel, ház, pince, istálló, gáz és vízvezetékkel ellátva, \$8550.00-ért előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

DUQUESNEI ELSŐ MAGYAR REFORMÁTUS EGYLET. Az egylet immár 25 év óta működik s áldásos működésével ivitva a Pittsburgh-vidéki magyarság becsülését és elismerését. Huszonöt év eredményes munkája bátran ajánlhatja az egyletét mindazoknak, a kik tisztességes, jó magyar egyletet óhajtanak lépti.

Az egylet úgy férfi, mint női agokat 16 éves koruktól 45 éves korukig vesz föl s ezidő szerint havi 75 cent tagsági díj ellenében 12 hetit heti 7 dollár, tovább 12 hetit heti \$3.50 hetit hetit fizet beteg tagjainak; női tagjainak szülés esetén 14 dollár segélyt ad. Temetés: költség vagy csonkulási díj 100 dollár. Munkaképtelenség tevő betegség vagy baleset esetében tagjainak félégyélt ad.

Elhalt tagjai örökösének vagy félégyéllyre szorulóknak tagonként 1-1 dollárt, illetve 50-50 centet fizet kivétel utján.

Az egyletnek anyagegyélt Du-szejt itt minden hó elsö szombatján esti 7 órakor tartja a református templom alatti helyiségében. Elnök: Kiss Lajos, pénztáros:

1418 STATE STREET, BRIDGEPORT, CONN. Tagja lehet az Egyesült Államok és Canada területén minden 16-50 év közötti férfi és nő vallás és nemzetiségi különbség nélkül. Felvételi díj 2.00 dollár korkülmbség nélkül. Az orvosi vizsgálati díjat a testület fizeti. Evi tagsági díj 2.00 dollár. Havidíjak korszerinti táblázat szerint.

A tagok azonnal jogosak: 1000 dollár haláleseti illetrék. 100-500 dollár betegségi segélyre. 250-500 dollár csonkulási segélyre. 100-500 dollár elmebaji segélyre. 500 dollárig terjedő agkori segélyre, vagy teljes befizetett összegnek erejéig terjedő végkielégítésre.

A tagok gyermekeiket is biztosíthatják a testületnél 15 cent havidíj ellenében 100 dollár haláleseti illetrék. Minden kérdézőkódásra azonnal válaszol és nyomtatványokat küld a titkári hivatal.

Dezso János, Elnök. Bölcsházy Ferenc, pénztáros. Walkó János, titkár.

Diószeghy István, 22 So. 7th St., levelező titkár: Végső János, P. O. B. 28, Duquesne, Pa.

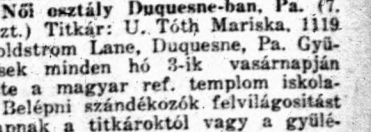
Ostályok, vannak: Willock-on, Pa. (1. oszt.) Titkár: Zákány Albert, P. O. B. 66, Willock, Pa. Gyűlések minden hó 1-ső vasárnapján délután 2 órakor.

McKeesport-on, Pa. (2. oszt.) Titkár: Esik Benjamin, Box 196, Both Bank, McKeesport, Pa. Gyűlések minden hó 4-ik vasárnapján délután 1 órakor a magyar ref. templomban.

Rankin-ben, Pa. (3-ik oszt.) Titkár: Lovass Bertalan, 320-2nd Street, Rankin, Pa. Gyűlések minden hó 4-ik vasárnapján délután 2 órakor a 4-ik utcai Public Hallban.

Broughton-ban, Pa. (4. oszt.) Titkár: Ifj. Szabó Ferenc, P. O. B. 4, Bructon, Pa. Gyűlései minden hó 2-ik vasárnapján délután 2 órakor az Italian Hallban.

Női ostály Duquesne-ban, Pa. (7. oszt.) Titkár: U. Tóth Mária, 1118 Goldstrom Lane, U. Duquesne, Pa. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnapján este a magyar ref. templom iskolájában. Belépni szándékozó felvilágosítást kának a titkároktól vagy a gyűléseken.

HA hosszú ideig ki van téve a csillagoknak, az egész idejé elő. Billapita az Sloan Linimenttel, mely könnyen alkalmazható és bedrzsülés és nekül áthat. Tiszább, mint ragadós tapaszok és kenőcsök és nem hagy foltot a bőrön.

Reumás fájdalmak, neuralgia, gout, lumbago, hasogatók, nyilalások, szívrohamok, merev és fájo izmok kezelése tartson Sloan Linimentet kéznél.

Sloan's Liniment TUNTETNEK A CSEHEK. (True Translation filed with the Postmaster of Pittsburgh, on April 25, 1918, as required by the act of October 6, 1917.)

AMSTERDAM. — Csehország fővárosában, Prgában ezrekre menő tömeg gyült össze, a mely orditva szidalmazta a németeket és osztrákokat és élte a szövetségeseket és Amerikát. Az osztrák parlamentnek cseh képviselői gyűlést tartottak a szlovénekkal és a szerb és horvát kiküldöttekkel együtt. Az óriási tüntető tömeg a gyűlést elhagyta az utcán volt s ott tüntetett, annak jeléül, hogy együtt érez a gyűlésező vezetőkkel. Az igazi tüntetés a gyűlés után következett. Szidalmazták Czernin grófit is, aki pedig ma ag is cseh ember. A tömeg énekelt is, még pedig csupa németellenes nótát. A képviselők követelik az önálló cseh tartomány létrehozását, mert a csehek a németesítésnek mindenkor ellen fognak állani.

Ugy érteled azt? Be van csukva. — A börtönben? Szent Istentem! — Ott bíz az.

szóvalt kegyelmeid a legutolsó parancsotad. — En ama bizonyos Veres István ügyében vagyok itt.

felek. Hadd várjunk meg tite az öreg Nesselroth. — Pedig Nesselrothnak talán unig elég lett volna.

Másnap a mint felkelt, újult erővel indult az elhagyott telkek felé a kincset keresni.
 Egy lovag jött rá szemben almaszünke paripán.
 Laci összereszt, mikor megszökött.
 — Te vagy cimborá? — szöjt a lora léptét meglasztva.
 Laci felézet, ismerősen látszott az arca, de nem bírta elakadni, homnan.
 — Hát nem ösmersz? Én Petky vagyok. Ejjnye, hát nem emlékszel a vig mulatságra az "Arany medvére"? Mikor aztán nálam haltál s lovat vetél tőlem reggel.
 — Emlékszem.
 — Megvan-e még a Muczi ló?
 — Hol van az már azóta! Homnan jössz!
 — Messziről Bercsenyi uramtól hozok levelet a fejedelmnek. Igaz, megtalálád-e akkor a testvéredet?
 — Nem bíz én, — felelte Laci röstelkedve s ányilallott szíven a szemrehányás, hogy nem is igen kereste.
 — No én pedig aligra rá nem találtam, ha Istvánnak hívják.
 — Hol van? — kiáltá Laci mohón. — István a neve.
 — Mindjárt gondoltam, mert hasolt rád.
 — Hol van merre van? — sürgeté reszketeg hangon.
 — Szarospatakon van, — felelte kissé huzódóva Petky.
 — Mit csinál ott?
 — Biz az nem sok okosat csinál: ül.
 — Uj? Hogy érted azt?
 — Be van csukva.
 — A hortóban? Szent Istven!
 — Ott bíz az.

ereszt be magához csak jávásszonyvokat és jósekat. Amazokkal gyogyította magát, emezekkel pedig szerette, mert a jóstak, ha jók, kiszívárognak a nép közé s emelk a hangulatot. Ugyanazt tesszik, a mit a dupla kény.
 — Már most mit csináljunk? — tördelte kétségbeesetten a kezét Laci.
 — En meg tudok egy módot.
 — Mi lenne az?
 — Be kell menni hozzá vagy jónak vagy jávasasszonyok a képből, de minthogy az utóbbi vasasszonyok a képből, de minthogy az utóbbi nehezen mennek.
 — Igaz, kiadom magamat jónak.
 — Az nagy boldonság lenne tőled, mert a hogy én sejem azon dolgokból, melyeket utközben elmondál életed tarkaságai közül, ama Rozsomák János nem lehetett más, mint gróf Bercsenyi.
 — Azt gondold?
 — Meg vagyok róla győződve. Hiszen a fölkelés sikere mutatja, hogy neki előzetesen be kellett írnia és kapacitálnia az urakat. Ezt pedig csak árúhában és áhév alatt tehette.
 — Mondasz valamit?
 — Azert hat enged, hadd könyvekezzem meg én a gróft. Majd jösszök én neki olyanokat, hogy mindjárt kiszalad az ő kelme lábától a koszevény.
 — Bencez Márton regényes hajlamu fickó volt. Ki két év előtt meg ott minakodott a talosi malomban, melyet a Dúdvég víze halt; átvándos lalke fölkergette Budára szerencsét keresni, s itt találkoztott Lacival elzúllítottan; az szőkefátalába vette az öreget. Nagy színeszi tehetség volt benne, bámulatosan tudott utánozni másokat s letenni magát.
 — Ott kullogott vagy két napig a Bercsenyi család között, bibliss jóslásokat mondván Rákóczy királyi székéről, Bécs falainak leomlásáról, Bercsenynek elhűségéről szolgái, kívánésiva tel-

fejedelem is lesz, biz Isten ki kell vándorolni innen! Másnap, harmadnap, hozzafogtak az ásásokhoz s lássan folyt a munka. Laci felásatta az egész területet, futkosott egész nap az egyik ásótól a másikhoz s kinos volt nézni, a mint egyre borultabb lett a homlok s egyre zavartabb a tekintete. Az emberek azt autogták, "meg van örülve".
 — Csak ássatok, ássatok — sürgette őket megfizetem a munkátokat; s az aranyait csörgette. Még éjel is ástak, sem üttemet alá való, csak épen hogy föltűrták a kemény, engedetlen földet. Tisztára megbolondult a szegény királyfi.
 — Már arra is gondoltak, hogy megjelenik a szomorú esetet Gernyeszegré, a hol a hatalmas táncosur és családja tartózkodott ez időtájt.
 — Egy hétig folyt a munka; sok rozsdás vas, öreg cserép fódult ki a kapa alatt, de az üstnek semmi nyoma sem volt.
 — Azt hitte volna, hogy álmolta ő az üstöt, ha nem emlékeztetné rá minden: a nagy gyűrű az új-ján, s cimerez vésésű zöld kövek, az aranyak zsebelben és a kis vasládában, melyet Bencez örzött, mint a két szeme világot.
 — Hanem hiszen nem sok van már azokból az aranyakból. Nincs annyi kincs, hogy el ne fogyjon. A telkek roppant penzt emésztettek fel. A Drávát még most is keresik kiküldött emberek az egész környéken. Mindennap merül fel valamely nyom, itt látták, ott látták a fehér kutyát, — de nem egy fehér kutyát van a világon. Nagy Gergely uram pedig valóságos nádly, ért a szípolozáshoz. Ha a kincset meg nem találják, hát az elemelt fele épen rámege a megtalálhatatlan felére. Ott leszá Veres László a hol volt, mikor idejött. Akar visszamehet megint koldusdiáknak.
 — A keresés szenvedélyévé lett; mint a kártyásnál, a csillagos remény folyton ösztökélte. Mindig

Krucsay uram nem ér most. Laci konyorogve tette össze a kezét, mire a hadnagy, a mint oda tekintett, tisztellettéljessen hajította meg magát.
 — Boosanatot kérek kegyelmedtől. Azt hittem csak kér, nem tudtam, hogy parancsolhat. Mire fűrgen futott a belső szoba felé, a küszörről hátraszóva:
 — Menten szőkefátalára leszá a várnagy.
 — Laci azt hitte, álmodik. Mi eshetett ebbe az emberbe, hogy úgy egyszerre megváltozott?
 — Nos Krucsay, pirus, porzags arcával, kanariszín hajzatával, melyet hátul fésű fogott össze kurucosán.
 — Laci elhahányodott. Előtte állt ez az arc sokszor azóta! E gonosz ráncok a homlokán, é raras, kegyetlen tekintet a szemekében. Atyjának egyilkosa.
 — Mit parancsol a fejedelem? — kérde ünnepejlesen.
 — A fejedelem? — hebegte Laci, de csakhamar összeszedte magát — nem értem kegyelmedet, varnagy uram. Én...
 — Látom a "secretum sigillum"-ot, uram. Kéz-vagyok engedelmesekehdn.
 — Ah kiáltott fel Laci önkentelenül s rendkívül zavar festékezett arcán.
 — Javarn a fejedelem önagysága titkos mandátumát. Itt van az oldalzsebében. Vagy úgy? Igaz, hagyjon kegyelmed magunkra, Geesey uram. A fiatal hadnagy eltávozott, mi alatt Laci némlig észhez jött, hogy valami rendkívüli tervedés foroghat itt fenn, a mit ki kell zsákmányolnia.
 — Tehát magunkra maradtunk, most bizvaszt szóhat kegyelmed a fejedelem parancsáról.
 — En ama bizonyos Veres István ügyében vagyok itt.

a világot sem árulja volna el, miféle pártban van; azaz hogy el sem árulhatta, mert nem volt ő egy pártban sem, gondolta magában, ki tudja mi lesz, hogy lesz majd a végén tudódik ki: mi az én meggyőződéseim!
 — Es hogy ne kelljen sem a magaviseletével, sem a szavával elárulni, a császártalhoz szit-e, vagy Rákóczyhoz, süketnek tette magát és a legöregebb szenátorot bízza meg, hogy helyettesítse az ügyek vezetésében. Ő maga csak hűmögött és a kezét dörzsölte, ha kérdeztek tőle valamit.
 — De azért Veres László mégis megkérdte egyszer, mikor már nagyon bánhani kezdte a lelkiismeretét, a miért fűnyán lebzsel ebben a nagy munkaidőben: "adja a leányt, vagy nem?"
 — Az öreg öökil-hatott, míg végre ő is egy kérdéssel állott elő: "Mi lenne, ha nem adnám?"
 — Hát az lenne — felelte Veres László — hogy elvennem a kegyelmed akarata nélkül is.
 — Akkor inkább odadom — szöjt gunyosan — hanem először szeressen a leányomhoz méltó vagy megfélelő rangot, vagy megfélelő vagyont. Nekem egyre megy, akár az egyik, akár a másik.
 — Nekem megvan az egyik; a vagyon. Tehát szavánál fogom.
 — Vagyon! Mit ért kegyelmed az alatt Veres öcsém uram? Mert a szegény ember a száz forintot is gazdagságnak nézi. S én nem azért gyűjtöttem az egyetlen leányom számára, hogy azt akárki fölmarholja. Azert hát jöjünk tisztába, mi az a vagyon?
 — Majd megátja — mondá Laci henevő hangon, s mitután már meglehetősen lealvatartak azok az ékszernek, melyeket magával hozott (nem tudott banni a pénzzel), elhatározta, hogy visszamegy Gyulafehérvátra s elhozza onnan a kincs másik felét. Hadd vakuljon meg tőle az öreg Nesselroth. Pedig Nesselrothnak talán untyig elég lett volna

— Mit csinált?
 — Azt már nem tudom. Hanem az bizonyos, hogy nem szeretném, ha az én fejem olyan gyengén állana a nyakamon. Isten veled cimborá, mert sietős a level, a mit a fejedelmhez viszek.
 — Sarkányuba kapta lovát, ott hagyvan Laci az ut közepén forró fejével, tépő gondolataival.
 — Mit tegyek? Rögtön indulok. Ez volt az első gondolata. S nehány léptet tett visszafelé. A Dráva kutyája vigan ugrádozva szaladt előtte a korcsma felé.
 — Ki kell mentenem. Meg fogom szabadítani életem árán is. Odiabolulok a fejedelem lábához, s ha nem adja, kivesszem a börtönből erővel is. Se-reget gyűjtök s megostromlom, ha kell, a sáros-pataki börtönöket. De hátha még a kincs is meg lenne, mert az aranykulcs legkönyebben nyitja meg a börtönöket. Oh kedves testvérem, csakhogy vegre megtalálatalak! Ha vasban ülsz is, nem tesz semmit. Öcséd elég erős, elég gazdag. Kivált ha még a többi kincset is magammal vihetném. Ejjh, egy fél nap nem a világ! Forduljunk vissza. Dráva! Pst! Hé, Dráva!
 — Megfordult Laci, de az eb nem hajtott rá. Utána iramodott s úgy akarta erővel visszaterehni a nyakszárnyál fogva, melyre madzagot kötött, de a kutyra ramdórt s beleharapott a csizmászárába, mire Laci dumóds lett és megrugta.
 — A Dráva elkezdett keservesen vonítani s kiszabadítván magát, rohant a korcsma irányába.
 — Sülyedj el a pokolba — dűnyögte hősünk bosszankodva s egyedül indult az elhagyott telkek felé.
 — Hasztalan volt minden fáradsága, a kincs helyére rá nem tudott többé akadni, s minél izgatottabb lett, annál kevésbé. Vége van! Itt nem segítené más, csak az ásatás. De ásatni már nem le-

láb. Laci szeméből kicsodultak a könnyek.
 — Ugy tetszik, nagyon sajnálja az urfi, talán valami atyafia?
 — Testvérem.
 — En bizony azt hittem, senkije sincs. Csak egy nagy fekete kutyá jár ide vomítani. Azt mondják övé.
 — Igen, kellett lennie egy kutyájának. Megismerném én, ha itt van.
 — Az ör szénézett az udvaron és fűtött, mire a kerek bástya mögü előugrott egy lompos fekete kuvasz, mogorván vicsorgatva a fogait. Laci megismerte: ugyanaz volt, melyet a haldokló borszorkány testáit rájok.
 — Ragaszkodó állat, itt van színtelen és örzi a gazdáját. Pedig 'iszen eléget őrizzuk azt mi is, a ragaszkodóbb, mint a mi feher kutyánk volt — jegyzé meg Bencez Marci.
 — En csak azon tündööm. — folytató a porkoláb, — hogy mit eszik? Itt még csont sincs.
 — Laci megtört, tampa hangon kérde:
 — Leheth-e beszélni a fogolyal?
 — Nincs rá eset. A miatt kár is volna a várnyaghoz fáradni.
 — Ki a várnagy?
 — Krucsay.
 — Laci megrázkódott erre a névre s dacosan hebegte:
 — Hol tudhatnám én azt meg, mit vétett a szegény testvérem?
 — Azt Bercsenyi uram önagysága mondhatná meg, mert az ő emberei hozták ide vasban Sátoraljaihegyről.
 — Bercsenyi épen Szarospatakon időzött, de Laci elutasították, nem kapott kihallgatást. Azt mondták neki, köszvényben szenved a gróf és nem

— Házat és kertét akarok ott csináltatni.
 — Nagy Gergely uram ravaszakasan mosolygott.
 — Hát mégis igaz lesz, hüm...
 — És megcsavarintotta a derés bajuszát.
 — Derék leány ez instálom, akár egy mesébéli tündérlány, magas, vékony, nagy szemű, neki bizony megérdemli, hogy én is hű hazat építsen fenséges váram.
 — Ugyan hagyja el már azt a bolondozást azzal a fenséges címmel. Miféle leányról beszél keed?
 — Hát a Telekys-kisasszonyról. Tudjuk mi már azt instálom. A verebek is csiripelik Gyulafehérvárt. Hogy nem tesszik róla semmit tudni? Jó, jó. Legyen titok, ha titok. Még estig minden fundus a miénk lesz. Hanem egyet előre is megmondok, hogy a "pro libertate" pénzeket ezek a gazemberek el nem fogadják.
 — Aranyban fizetek.
 — Az már szó! Az arany olyan a pénzek között, mint a tudós, minden nyelven beszél s mindenkinek a szívéhez szól; a réz csak olyan, mint a szajkó, egyetlen szót makog, a mit belevernek.
 — A mit igért, Nagy Gergely megtartotta, a fundusokat összevásárolta, még aznap megkötötvén a Veres László nevére az örök adás-vételi kontraktusokat, a melyben lemondanak a földről s még arról is a mi fölötté, vagy alatt van. Bánták is azt az örmények.
 — A városban mást már kész bizonyossággal terjedt el a hír, hogy egy királyfi van itt, a ki építet Gyulafehérvárt, sokkal fényesebbet, ki-lóabot a fejedelmi laknál.
 — Az együgyűbbek megjedték: Micsoda, itt fog lakni? Hát ezután már két király lesz Erdélyben? Nem jó dolog ez atyafiak! Apaffy Mihály uramat csak megbirtuk valahogy — de ha még egy másik

7th St.,
 János, P.
 Titkár:
 196 Roth
 12. Street,
 minden hó 4-ik
 akor a 4-ik
 oszt.) Titkár:
 O. B. 4.,
 minden hó
 2 órakor az
 ban, Pa. (7.
 Mariska, 1119
 Pa. Gyűl-
 vasárnapján
 plom iskolá-
 világszövetség
 a gyűlé-

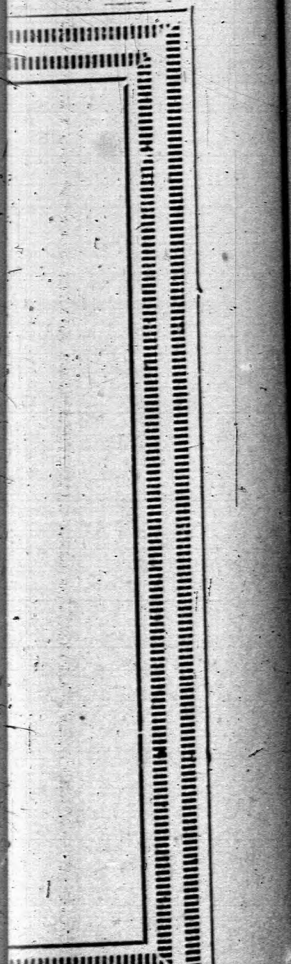

...tíve a hi-
 ...Cailla-
 ...mentel; mely
 ...es bedrósos
 ...bb, miht raga-
 ...és nem hagy

nsent

...CSEHEK

...Csehor-
 ...Prigában ez-
 ...gyült össze.
 ...szidalmazta a
 ...trákokat és él-
 ...éseket és Ame
 ...parlamentnek
 ...gyűlést tartot-
 ...el és a szerb
 ...ttekkel együtt.
 ...tömeg a gyűlé-
 ...n volt s ott
 ...jeléül, hogy
 ...ülésező vezetők
 ...tetés a gyűlés
 ...szidalmazták
 ...aki pedig ma-
 ...A tömeg éne-
 ...csupa német-
 ...képviselők kö-
 ...ló cseh tarto-
 ...sát, mert a cse-
 ...tésnek minden-
 ...állani.

vát nézte. A hű eb haragosan morgott valamit, de meg se mozdult. Pedig valamikor ő maga szaladt oda, a hol a katián volt.

De minek töltdjam-fodjam, röviden is el lehet mondani a tény, hogy Laci nem birt ráakadni a kincs helyére. Pedig ott van a kis kisáradat szilva-fa is, ettől jobbra tíz-tizenöt lépésnyire lehetett az uest. De hátha amaz a másik szilva-re is. Ugy szóval elvesztette az irányt, s azzal a fejét is. Ugy turkált ott, majd ide rohant, majd amarra rohant, mint egy örült, de az üstnek se hire, se hamva s a kutyá se segít, hanem érzéketlenül nézi.

No majd megtalálom holnap, hebegte, mikor már majdnem rogyásig elfáradt s elment aludni az "Arany medvéhez."

Oh felféles uram, ismerem bizony. No erre meg aztán nemcsak Veres Laci, de Boncz Márton is nagy szemeket meresztett: (Hát ki az ördögnek szolgálok én?)

Beh tréfás kedvében van kegyelmed — hogy megváltott közbe Laci fanyar mosolyával, mert ugyan nem volt tréfának hangolva — hogy megfensegezi a szegény embert.

Amire Nagy Gergely elkezdett a mély alázat dacára, melyet egész arca visszatükrözött, a szemével hunyorgatni.

Tudjuk, a mit tudunk, kérem alásan. — Lesz-e itt éjszakra szállás Nagy Gergely uram, mert pogányul el vagyok fáradva.

— Hát ha csak az az egy ágy lenne Erdélyországban, nem-e keritenem meg azt is?

helett tiokban, nyíltan meg sem engedték a telek-tulajdonosok, vagy ha megengedték, a legjobb esetben osztályveszt kérték, a kincsekből. Legvalóságosabban azonban, hogy magok ástának fel a teleket.

Egyetlen mód van még csak: Megvenni a teleket örök áron a tulajdonosoktól, aztán felásatni. Ugy van, ezt fogom tenni. Mindjárt megbízom vele Nagy Gergely urammal.

Visszament a kocsnába, melynek ajtajában vígan szalonnázott Boncz Márton.

— Hol hagyta uram a Drávát? kérde egykedvűen.

— Hát nincs itt? — szolt ijedten Laci. — Hisz visszahúzott.

— Nem jött az vissza, uram.

Laci elsápadt.

— Az nagy baj lenne — hebegte. — Isten mentse! Inkább vághatám le a jobb kezemet, mintsem azt a kutyát elveszítsam.

— No bizony. Hiszen száz kiliómb kutyá van, csak futtyenteni kell.

— Hallgass! Te azt nem érted. Nézz körül, nincse-e itt valahol?

Beszaladgálták a kertet, az udvart, bekkucskáltak az ólak mögé, a kocsiszínbé, a szalmakazlak zig-zugába, nem-e oda húzódtott meg a szegény Dráva, a ki oly zokon vette, a ki annyira elérzékenyült, a miert a gazdája megrugta.

Laci hova-tovább, jobban szüvegre vette, szemé megint megcsodálta, homlokán hideg verejtékek gyöngyözött a megübbeneséjű, hangján lassu rezekettség fogta el. Kitalolt az "Arany medvé" elé a köre s onnan kezdte kétségbeesett hangon hívni.

Dráva! Dráva! Gyere elő kedves kutyácskám! Ne haragudj meg rám! Boocsásd meg, hogy megsértettelek, nem birtam a haragommal. Tán ne! Dráva ne!

ték, maga elé hivatva s Marci fanatikus arccal, ég felé fordított szemekkel jósolt rémítő vérfürdőket a labancoknak, olyan furfangos jósdabeli nyelven, hogy az a koszvényes grófot (ki félig-meddig hitt is az ilyeneknek) részint mulattatta, részint lelecsitette.

Egy hét alatt Marci, vagy a mint Bercsenyi nevezte el, "Habakuk proféta", benfentes lett. Bercsenyi sokszor hivatva maga elé, hogy mulattassa s ilyenkor lehetséges volt előhozni a szegény rabot.

Egy vasárnap délután éppen ő maga kérdezte: — Nos, mit álmodtal, Habakuk?

— Kegyelmes, jó uram, egy rabról álmodtam az éjjel.

— És mit álmodtal felőle, derék Habakuk?

— Egy fehér galamb jelent meg álmodban, a ki azt sugta fülembbe: "Úl itt a sárospataki várban, néhez vasban egy legény, a kinek Veres a neve, s a ki, ha kiszabadul, hét mezőt tesz véressé az ellenség vérével."

— Valóban ül itt ilyen nevű rab, de a miatti ugy nyugodtan alhatnak a labancok. Nem ül az már meg egy patkányt sem.

— Talán meghalt?

— Nem, de meg fog halni. Épen a ma reggeli stafétával küldte a fejedelemláírva a halálítélet.

— Ugy? — kérde Marci megrendülve. Mit vétezt a szerencsétlen?

— Lopott, sikkasztott, elárulta a fejedelmet. Ne is emlegetsd, Habakuk, mert csak rossz vért csinál. Egy fél esztendeje vallatjuk, torturázzuk, de olyan konok, hogy nem válik. Majd tán az akasztófa alatt magához tér. Pedig ugy biztam benne, mint a saját fiamban.

Szomorú arccal kereste fel ezzel a hírrel Laci. Az magánkívül lett, mikor, hallotta.

— Teremtette, ha ezt tudtam volna. De csak nem a kurucok foglya?

— Ugy halom, azoké.

— No ez furcsa dolog — mormogta fejcsóválva. — Elnye, elnye! Hát mihe keveredhetett a kurucok ellen?

— Eppen ezt nem tudom. De majd megismerjük. — Egy indult meg, néhez szívével Veres László, szegényesen. A nagy kincséből nem volt már semmi, csak az eladott fundusok csekély ára és a címeres egytűri az ujján, meg egy fényes álm emleke.

Nem tudta ki sajnáljon jobban, a pénzét-e, a gyémántot, vagy a Drávát?

XII. FEJEZET.

A rab.

Nagyot sóhajtott Laci, mikor végre hosszu fáradságot ut után ott álltak a sárospataki várnál. Zászló nem lengett a homlokukon. A fejedelem nincse most itt.

— Itt vagyunk, Marci bácsi; most már a legelső dologunk utána járni a bányám ügyének, aztán valami alkalmazzást keresünk magunknak.

Megtudták nagyrezen, hogy csakugyan itt ül Veres István az egyik várbeli tömlőben; egy jobbakarantú lánzsás őr meg is mutatta neki az ömös akaratot, a hol ül.

— Mit vétett?

— Az őrk vállat vontak: — Ki tudná azt? sokat nem kötnék a mi orunkra! — Nem hallották kegyelmek, mi fog vele történni? — Főlakasztják! — felelte kurján a porfok-

— Lehetséges-e, hogy lopott volna? — kiáltá szivszagató hangon. — Az én testvérem! Nem, én nem hiszem. En azt gondoltam, a labancoktól fogták el, hadifogoly, de nem tolvaj. Es mit lehetett? Kitalolt? Borzasztó! Azt mondd, alá van írva a halálos szentenciája. Istennem, Istennem, mit csináljunk?

Boncz Marci vállat vont: "Nem segít már itt semmi. Szinte hallom már a varjuk káromgást. Valamelyik reggel kivégzik, észre sem vesszük."

— Ha tán a fejedelem elé mennék és lábalhoz borulnék, kegyelmet kérnék?

— Későnék keznel, a fejedelem Munkácsra van, maga Bercsenyi is reggel indult Szenicére. Engemet magával visz. Jobb bizony, ha te is beállasz a hadak közé és együtt megyünk.

— Nem, én itt maradok, bevarrom szegény testvérem sorsát. Nem tudom én mit csináljak.

— Hát akkor Isten áldjon meg, mert én addig boldogotam a jóslásokkal, hogy most már viselkedjél profétának.

Laci egyedül maradt s az egész éjszakát álmatlanul töltötte. Töprengett, vajjon mi történhetett a bányával? Ha legalább a bünt tudhatná, a mivel vádolják. Mindjárt könnyebb lenne valamit kifőzni. Ha legalább egy felőrára láthatná és beszélhetne vele. Hát ha mégis elmenne a várnagyhoz és megstromolná a szívé. Hiszen az is ember! Reggel csakugyan azt tette, hogy megjelent a várnagy lakásán.

Egy fiatal hadnagy ült a szobában, mikor be-nyitott.

— Mit akar? — kérde.

— A tekintetes várnagy urral szeretnék beszélni. — felelte Laci féltéken.

Milyen járatban van?

— A szegény elítélt Veres István miatt.

— Nem lehet — viszonzá emez nyersen. —

— Mit parancsol?

— Menjen el az örmény kereskedőkhöz és adja el nekik a fundusokat, a hogy vesszik.

— Hát nem építkezünk már?

Nagy Gergely uram azt se bánta, elszakította a fundusokat potlom áron s másnap utra kelt Laci azzal a pénzzel, szomorúan lehangoltan.

— Hova megyünk uram? — kérde Boncz Márci.

— Nem vagyok én többé urad, hanem ha beveszel, beállók cimborádnak.

— Hogy-hogy? — szolt ez nagy szemekét meresztve. — Hát nem királyfi az ur?

— Szegény fickó vagyok.

— Én pedig azt hittem, gazdag, gazdag bolond.

— Hia, volt nincs. Elfogyott a pénz, szolgám. Majd maskor beszéltem én azt el nekéd.

Vígan kurjantott erre Marci.

— Annál jobb ha így van.

— Velem jössz-e Marci?

— Akar a viláig végéne.

— Sárospatakra megyünk.

— No azt éppen szeretem.

— Ott van a testvérbányám elfogyva, azon szereték segíteni.

Legott utra kelt Gyulafehérvárra, magához hozta a hű Dráva kutyáját, melyet soha el nem hagyott; de ő neki ridegnek látszott az egész világ, soha sem volt ő még ilyen egyedül.

— El kell szaladni a Városi főbíróhoz, hadd doboltassa ki mindenfélét a Drávát. Száz arany a díja, aki visszahozza.

Egy óra múlva már pergett a dob, hogy "tudtára adatik mindenkinek, miszerint..." Egész Gyulafehérvár nem csinált egyebet, mint a kutyát keresse jötték is becsületes megtalálók bőven az "Arany medvéhez" fehér ebeket vezetve költelen, de egyik sem volt a Dráva. Az őrkre oda lett.

Laci e közben behívta Nagy Gergelyt a legbelsőbb kamrába s így szolt hozzá:

— Mit gondolsz, kegyelmed, meglehet-e Vennni az összes fundusokat az elégett városvezetésnek?

— Péntzert mindent lehet kérem alásan.

— Kinek a telkei azok?

— Többnyire jámbor örmény kereskedők, azok pedig a telkeik úrvösségét is eladják, ha nyerni lehet rajta.

— Akkor hát vegye meg nekem azokat a telkeket.

— De mire valók azok a fens... akartom mondani a nemzetes urnak?

De a Dráva csak nem akart eljönni.

— Most hagysz el, a legnagyobb dolgomban magamra maradok. Nem szép tőled Dráva! Gyere vissza édes kutyám.

Nosza, utána szalasztotta az "Arany medvé" összes cseledtségét.

Nagy arany a díja, aki visszahozza a Dráva kutyát. Amire aztán még Nagy Gergely uram is kutyakeresőbe indult, de úres kezével szállingóztak vissza harangszókor. Se hire, se hamva a Dráva kutyának.

Sajátosság nyomasztó érzés szorította össze a Laci szívé. A júliusi ég derülten ragyogott, az ódon házdelekek nyájisan mosolyogtak a napfénytől, de ő neki ridegnek látszott az egész világ, soha sem volt ő még ilyen egyedül.

— El kell szaladni a Városi főbíróhoz, hadd doboltassa ki mindenfélét a Drávát. Száz arany a díja, aki visszahozza.

Egy óra múlva már pergett a dob, hogy "tudtára adatik mindenkinek, miszerint..." Egész Gyulafehérvár nem csinált egyebet, mint a kutyát keresse jötték is becsületes megtalálók bőven az "Arany medvéhez" fehér ebeket vezetve költelen, de egyik sem volt a Dráva. Az őrkre oda lett.

Laci e közben behívta Nagy Gergelyt a legbelsőbb kamrába s így szolt hozzá:

— Mit gondolsz, kegyelmed, meglehet-e Vennni az összes fundusokat az elégett városvezetésnek?

— Péntzert mindent lehet kérem alásan.

— Kinek a telkei azok?

— Többnyire jámbor örmény kereskedők, azok pedig a telkeik úrvösségét is eladják, ha nyerni lehet rajta.

— Akkor hát vegye meg nekem azokat a telkeket.

— De mire valók azok a fens... akartom mondani a nemzetes urnak?

AL...
H...
JAN...
No. 19
M...
VÉ...
MÁJUS...
REST B...
True Tra...
quired to...
AMST...
A békes...
alá a kö...
mánián...
azt egy...
lenti...
Az al...
palota u...
téntek...
azt, hog...
borba...
A békes...
desen k...
"bukares...
A nér...
kat irma...
gáról...
kivül...
között...
az utol...
sénél...
Romá...
te Oros...
bolshevi...
előzetes...
kezdjen...
kal. A...
ciugban...
rudzsát...
Dunáig...
ponti h...
egyezes...
Bulgári...
kereske...
a. Fekete...
WEK...
A kirá...
me...
True Tra...
quired to...
AMS...
Weker...
zást...
hogy...
azt a...
száma...
főcélja...
vényja...
Ha W...
binete...
kerül...
törvény...
lének...
parlan...
válasz...
válasz...
kerül...
de ug...
nak a...
lasztá...
leg a...
ERŐ...
DU...
elmul...
tal...
pok...
rülte...
soka...
má...
soro...
ség...
mém...
közp...
pet...
jék...
mán